

LEGE
privind administrația publică locală

nr. 123-XV din 18.03.2003

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.49/211 din 19.03.2003

* * *

Abrogat: 09.03.2007

[Legea R.Moldova nr.436-XVI din 28.12.2006](#)

C U P R I N S

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Secțiunea 1

Noțiuni și principii de bază

[Articolul 1.](#) Noțiunile de bază

[Articolul 2.](#) Sfera de reglementare

[Articolul 3.](#) Principiile de bază ale administrării publice locale

[Articolul 4.](#) Personalitatea juridică a unității administrativ-teritoriale

[Articolul 5.](#) Subiectele autonomiei locale

[Articolul 6.](#) Raporturile dintre autoritățile administrației publice

[Articolul 7.](#) Autonomia și legalitatea în activitatea autorităților administrației publice locale

[Articolul 8.](#) Consultarea populației

[Articolul 9.](#) Suportul financiar al autonomiei locale

Secțiunea a 2-a

Delimitarea domeniilor de competență

[Articolul 10.](#) Competența proprie unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi

[Articolul 11.](#) Competența proprie unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea

[Articolul 12.](#) Atribuțiile delegate de către stat în competența unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi

[Articolul 13.](#) Atribuțiile delegate de către stat în competența unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea

[Articolul 14.](#) Restricționarea competențelor

Capitolul II

CONSILIILE LOCALE (SĂTEȘTI, COMUNALE, ORĂȘENEȘTI, MUNICIPALE)

Secțiunea 1

Componența și constituirea consiliilor locale

[Articolul 15.](#) Numărul de consilieri

[Articolul 16.](#) Statutul alesului local

[Articolul 17.](#) Constituirea consiliilor locale

Secțiunea a 2-a

Atribuțiile consiliilor locale

[Articolul 18.](#) Atribuțiile de bază ale consiliilor locale

Secțiunea a 3-a

Funcționarea consiliului local

[Articolul 19.](#) Mandatul consiliului local

[Articolul 20.](#) Convocarea consiliului local

[Articolul 21.](#) Transparența ședințelor

[Articolul 22.](#) Ordinea de zi a ședinței

[Articolul 23.](#) Caracterul deliberativ al ședinței

[Articolul 24.](#) Semnarea și intrarea în vigoare a deciziilor consiliului local

[Articolul 25.](#) Limitarea dreptului de vot

[Articolul 26.](#) Examinarea problemelor în ședința consiliului local

[Articolul 27.](#) Răspunderea consilierilor în consiliul local

[Articolul 28.](#) Încetarea înainte de termen a mandatului de consilier

[Articolul 29.](#) Suspendarea activității consiliului local

[Articolul 30.](#) Dizolvarea de drept a consiliului local

Capitolul III

PRIMARUL ȘI VICEPRIMARUL

[Articolul 31.](#) Primarul și viceprimarul

[Articolul 32.](#) Confirmarea legalității alegerilor și validarea mandatului de primar

[Articolul 33.](#) Încetarea înainte de termen a mandatului de primar

[Articolul 34.](#) Atribuțiile de bază ale primarului

[Articolul 35.](#) Informarea consiliului local

[Articolul 36.](#) Alegerea viceprimarilor

[Articolul 37.](#) Actele primarului

[Articolul 38.](#) Suspendarea din funcție a primarului

[Articolul 39.](#) Interimatul funcției de primar

[Articolul 40.](#) Delegatul sătesc

[Articolul 41.](#) Atribuțiile delegatului sătesc

Capitolul IV

SECRETARUL CONSILIULUI LOCAL

[Articolul 42.](#) Exigențele pentru funcția de secretar

[Articolul 43.](#) Desemnarea secretarului consiliului local

[Articolul 44.](#) Atribuțiile secretarului

Capitolul V

PRIMĂRIA

[Articolul 45.](#) Primăria

[Articolul 46.](#) Statutul personalului primăriei

Capitolul VI
AUTORITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ALE RAIONULUI

Secțiunea 1
Consiliul raional

- [Articolul 47.](#) Componența consiliului raional
- [Articolul 48.](#) Constituirea consiliului raional
- [Articolul 49.](#) Atribuțiile consiliului raional
- [Articolul 50.](#) Durata mandatului consiliului raional
- [Articolul 51.](#) Convocarea ședințelor consiliului raional
- [Articolul 52.](#) Adoptarea deciziilor de către consiliul raional
- [Articolul 53.](#) Organizarea și funcționarea consiliului raional
- [Articolul 54.](#) Suspendarea activității consiliului raional
- [Articolul 55.](#) Dizolvarea consiliului raional

Secțiunea a 2-a
Președintele și vicepreședintele raionului

- [Articolul 56.](#) Alegerea președintelui și vicepreședintelui raionului
- [Articolul 57.](#) Încetarea mandatului președintelui și vicepreședintelui raionului
- [Articolul 58.](#) Aparatul președintelui raionului
- [Articolul 59.](#) Rolul și statutul președintelui raionului
- [Articolul 60.](#) Atribuțiile de bază ale președintelui raionului
- [Articolul 61.](#) Actele președintelui raionului

Capitolul VII
ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ A MUNICIPIULUI CHIȘINĂU

- [Articolul 62.](#) Autoritățile administrației publice ale municipiului Chișinău
- [Articolul 63.](#) Alegerea și componența consiliului municipal Chișinău
- [Articolul 64.](#) Coordonarea activității consiliilor locale
- [Articolul 65.](#) Convocarea în ședințe a consiliului municipal Chișinău
- [Articolul 66.](#) Pretorul

Capitolul VIII
SECRETARUL CONSILIULUI RAIONAL. SECRETARUL
CONSILIULUI MUNICIPAL CHIȘINĂU

- [Articolul 67.](#) Statutul secretarului consiliului raional și cel al secretarului consiliului municipal Chișinău

Capitolul IX
CONTROLUL ADMINISTRATIV AL ACTIVITĂȚII AUTORITĂȚILOR
ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

Secțiunea 1
Controlul administrativ

- [Articolul 68.](#) Noțiunea și scopul controlului administrativ
- [Articolul 69.](#) Principiile controlului administrativ
- [Articolul 70.](#) Subiectele controlului administrativ

Secțiunea a 2-a
Controlul de legalitate

[Articolul 71.](#) Controlul obligatoriu

[Articolul 72.](#) Controlul facultativ

[Articolul 73.](#) Controlul solicitat de autoritatea administrației publice locale

[Articolul 74.](#) Controlul la solicitarea persoanelor vătămate

[Articolul 75.](#) Împuternicirile direcției teritoriale control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale privind controlul legalității

[Articolul 76.](#) Sesizarea directă a instanței de contencios administrativ

Secțiunea a 3-a
Controlul de oportunitate

[Articolul 77.](#) Împuternicirile subiectelor controlului de oportunitate

[Articolul 78.](#) Împuternicirile subiectelor controlului administrativ

Secțiunea a 4-a
Publicitatea controlului administrativ

[Articolul 79.](#) Raportul anual privind activitatea de control

Capitolul X
SERVICIILE PUBLICE, BUNURILE ȘI LUCRĂRILE PUBLICE

Secțiunea 1
Serviciile publice

[Articolul 80.](#) Organizarea serviciilor publice locale

Secțiunea a 2-a
Administrarea bunurilor

[Articolul 81.](#) Patrimoniul unităților administrativ-teritoriale

[Articolul 82.](#) Bunurile domeniului public al unităților administrativ-teritoriale

[Articolul 83.](#) Bunurile domeniului privat al unităților administrativ-teritoriale

[Articolul 84.](#) Administrarea bunurilor

Secțiunea a 3-a
Lucrările publice

[Articolul 85.](#) Lucrările publice

[Articolul 86.](#) Documentația de urbanism

[Articolul 87.](#) Înființarea de întreprinderi

Capitolul XI
ADMINISTRAREA FINANTELOR PUBLICE

[Articolul 88.](#) Finanțele publice locale

Capitolul XII
EXERCITAREA MANDATULUI

[Articolul 89.](#) Statutul aleșilor locali

[Articolul 90.](#) Răspunderea juridică

[Articolul 91.](#) Incompatibilități

[Articolul 92.](#) Suplinirea mandatului predecesorilor

Capitolul XIII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

[Articolul 93.](#) Punerea în aplicare a legii

[Articolul 94.](#) Îndatoririle Guvernului

[Articolul 95.](#) Abrogarea unor acte

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Secțiunea 1

Noțiuni și principii de bază

Articolul 1. Noțiunile de bază

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

administrație publică locală – totalitate a autorităților publice locale constituite, în condițiile legii, pentru satisfacerea intereselor generale ale locuitorilor unei unități administrativ-teritoriale;

autonomie locală – drept și capacitate a colectivităților locale de a rezolva și de a gestiona, în condițiile legii, sub proprie răspundere și în favoarea lor, o parte importantă din treburile publice. Autonomia privește, de asemenea, organizarea și funcționarea administrației publice locale;

consiliu local – autoritate reprezentativă și deliberativă a populației unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi, aleasă în vederea soluționării problemelor de interes local;

primar – autoritate reprezentativă a populației unității administrativ-teritoriale și executivă a consiliului local, aleasă prin vot universal, egal, direct, secret și liber exprimat;

primărie – instituție condusă de primar;

consiliu raional – autoritate reprezentativă și deliberativă a populației raionului, care coordonează activitatea consiliilor locale în vederea realizării serviciilor publice de interes raional;

președinte al raionului – autoritate executivă a consiliului raional;

autorități ale administrației publice locale de nivelul întâi – autorități publice, luate în ansamblu, având competență generală sau specială, care sînt constituite și activează pe teritoriul satului (comunei), orașului (municipiului) pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor colectivităților locale;

autorități ale administrației publice locale de nivelul al doilea – autorități publice, luate în ansamblu, avînd competență generală sau specială, care sînt constituite și activează pe teritoriul raionului, municipiului Chișinău, unității teritoriale autonome cu statut juridic special pentru promovarea intereselor și soluționarea problemelor populației unității administrativ-teritoriale;

servicii publice desconcentrate – servicii publice din subordinea administrației publice centrale amplasate în teritoriul unității administrativ-teritoriale;

servicii publice descentralizate – servicii publice scoase din subordinea administrației publice centrale și organizate în mod autonom în unitatea administrativ-teritorială.

Notă: Vezi Rectificarea din Monitorul Oficial nr.60-61 din 01.04.2003 pag.41 ("servicii publice teritoriale" și "servicii publice desconcentrate" se va citi "servicii publice desconcentrate" și, respectiv, "servicii publice descentralizate")

Articolul 2. Sfera de reglementare

(1) Prezenta lege stabilește și reglementează modul de organizare și funcționare a autorităților administrației publice în unitățile administrativ-teritoriale.

(2) Modul de organizare și funcționare a autorităților administrației publice locale în unitatea teritorială autonomă cu statut juridic special se reglementează de legea cu privire la statutul acesteia și de prezenta lege.

Articolul 3. Principiile de bază ale administrării publice locale

(1) Administrarea publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în probleme locale de interes deosebit.

(2) Autoritățile administrației publice locale beneficiază de autonomie financiară, au dreptul la inițiativă în tot ceea ce privește administrarea treburilor publice locale, exercitându-și, în condițiile legii, autoritatea în limitele teritoriului administrat.

(3) Aplicarea principiilor enunțate în prezentul articol nu poate afecta caracterul unitar al statului.

Articolul 4. Personalitatea juridică a unității administrativ-teritoriale

Unitatea administrativ-teritorială este persoană juridică de drept public și dispune de patrimoniu în condițiile legii.

Articolul 5. Subiectele autonomiei locale

(1) Autoritățile administrației publice prin care se exercită autonomia locală în sate (comune), orașe (municipii) sînt consiliile locale, ca autorități deliberative, și primarii, ca autorități executive.

(2) În fiecare raion și în municipiul Chișinău se alege un consiliu, ca autoritate deliberativă a populației, care coordonează activitatea consiliilor locale în vederea realizării serviciilor publice de interes raional sau, respectiv, municipiul Chișinău.

Notă: Vezi Rectificarea din Monitorul Oficial nr.60-61 din 01.04.2003 pag.41 (la art.5 alin.2 în loc de "sau municipal" se va citi "sau, respectiv, municipiul Chișinău")

(3) Consiliile locale, atît de nivelul întîi cît și de nivelul al doilea, precum și primarii sînt aleși în condițiile Codului electoral.

Articolul 6. Raporturile dintre autoritățile administrației publice

(1) Consiliile locale și primarii funcționează ca autorități administrative autonome și rezolvă treburile publice din sate (comune), orașe (municipii) în condițiile legii.

(2) Raporturile dintre autoritățile publice centrale și cele locale, precum și dintre autoritățile publice de nivelul al doilea și cele de nivelul întîi, au la bază principiile autonomiei, legalității, transparenței și colaborării în rezolvarea problemelor comune.

(3) Prevederile prezentei legi referitoare la autoritățile administrației publice locale de nivelul întîi și la cele de nivelul al doilea se aplică în modul corespunzător și autorităților administrației publice din unitatea teritorială autonomă cu statut juridic special, în măsura în care ele nu sînt în contradicție cu acest statut special.

Notă: Vezi Rectificarea din Monitorul Oficial nr.60-61 din 01.04.2003 pag.41 (la art.6 alin.3 în loc de "în măsura în care aceste raporturi nu sînt reglementate de statutul acesteia stabilit prin lege" se va citi "în măsura în care ele nu sînt în contradicție cu acest statut special")

Articolul 7. Autonomia și legalitatea în activitatea autorităților administrației publice locale

(1) În exercitarea atribuțiilor, autoritățile administrației publice locale dispun de autonomie, consfințită și garantată prin [Constituția Republicii Moldova](#), prin tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, prin prezenta lege și prin alte acte legislative.

(2) În activitatea lor, autoritățile administrației publice locale se călăuzesc de [Constituție](#), de legislația în vigoare și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte.

Articolul 8. Consultarea populației

(1) În problemele de importanță deosebită pentru unitatea administrativ-teritorială poate fi consultată populația prin referendum local, în condițiile [Codului electoral](#).

(2) În problemele de interes local care preocupă o parte din populația unității administrativ-teritoriale pot fi organizate, cu această parte, consultări, audieri publice și convorbiri, în condițiile legii.

Articolul 9. Suportul financiar al autonomiei locale

Pentru asigurarea autonomiei locale, autoritățile administrației publice locale elaborează și aprobă bugetele unităților administrativ-teritoriale, avînd dreptul să pună în aplicare și să determine cuantumul impozitelor și taxelor locale, în condițiile legii.

Secțiunea a 2-a

Delimitarea domeniilor de competență

Articolul 10. Competența proprie unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi

(1) În competența proprie unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi intră:

- a) dezvoltarea sa social-economică, amenajarea teritoriului și urbanistica;
- b) construirea și întreținerea, în limitele localității, a drumurilor, străzilor, podurilor locale și gestionarea circulației rutiere;
- c) gospodăria comunală, în limitele ce nu țin de competența unităților administrativ-teritoriale de alt nivel, transportul auto de călători, transportul electric urban, autogările și stațiile auto, în perimetrul său;
- d) construcția, întreținerea și exploatarea sistemelor de alimentare cu energie termică, cu apă, de canalizare, de epurare a apei, salubritatea localității, gestionarea deșeurilor de producție și menajere, în condițiile legii;
- e) acordarea de asistență socială populației, inclusiv protecția tinerei familii și familiilor cu mulți copii, mamei și a drepturilor copilului, persoanelor în etate și solitarilor, în partea ce nu intră în competența altor autorități;
- f) construcția de locuințe pentru păturile socialmente vulnerabile ale populației și pentru alte categorii de locuitori prevăzute de legislația în vigoare, exploatarea fondului locativ municipal;
- g) instituțiile de învățămînt preșcolar și extrașcolar, primar, gimnazial, mediu de cultură generală și liceal, alte instituții de învățămînt care deservește populația localității respective;
- h) instituțiile și activitățile publice culturale (căminele și casele de cultură, alte așezăminte de culturalizare);
- i) bibliotecile și muzeele;
- j) cultura fizică și sportul, amenajările și localurile sportive;
- k) activitățile pentru tineret la nivel local;
- l) desfășurarea întrunirilor;
- m) piețele și alte locuri publice;
- n) protecția consumatorului;
- o) organizarea comerțului cu amănuntul;
- p) înregistrarea și evidența gospodăriilor țărănești (de fermier), asociațiilor acestora;
- r) gestionarea patrimoniului public local, altul decît cel raional;
- s) apărarea împotriva incendiilor;
- t) parcurile și spațiile verzi;
- u) protecția solului, plantelor, animalelor și alte măsuri de protecție a mediului;
- v) relațiile funciare, atribuirea de terenuri pentru construcția de locuințe și pentru alte scopuri;
- x) întreținerea cimitirelor.

(2) Unitatea administrativ-teritorială de nivelul întâi poate avea în competență proprie și alte atribuții, în condițiile legii.

Articolul 11. Competența proprie unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea

(1) În competența proprie unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea intră:

- a) dezvoltarea sa social-economică, amenajarea teritoriului și urbanistica;
  - b) construcția, administrarea și repararea drumurilor de interes raional;
  - c) construcția obiectivelor publice de interes raional (instituții medico-sanitare, școli etc.);
  - d) instituțiile de învățământ liceal, cu excepția celor din competența unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi;
  - e) acordarea de asistență socială;
  - f) întreținerea așezămintelor sanitare și sociale;
  - g) coordonarea și desfășurarea activităților sportive și altor activități pentru tineret;
  - h) transportul auto de călători, autogările și stațiile auto de interes raional;
  - i) protecția mediului înconjurător;
  - j) gestionarea patrimoniului său;
  - k) construcția gazoductelor interurbane (inclusiv a gazoductelor de presiune medie) și a obiectivelor termoenergetice cu destinație locală;
  - l) relațiile funciare în condițiile legii;
  - m) întreprinderile municipale de interes raional;
  - n) întreținerea expozițiilor, teatrelor, televiziunii publice și altor instituții care deserveșc populația sa, precum și finanțarea acțiunilor de culturalizare organizate și desfășurate de autoritățile administrației publice locale de nivelul al doilea;
  - o) apărarea împotriva incendiilor.
- (2) Unitatea administrativ-teritorială de nivelul al doilea poate avea în competență proprie și alte atribuții, în condițiile legii.

Articolul 12. Atribuțiile delegate de către stat în competența unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi

(1) În competența unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi statul delegă:

- a) protecția socială a populației, inclusiv a populației afectate de șomaj;
  - b) igiena publică;
  - c) exploatarea și protecția subsolului, în condițiile legii, respectarea regimului de gestionare a zonelor de protecție și a zonelor sanitare;
  - d) rezervațiile naturale;
  - e) menținerea ordinii publice și ocrotirea ordinii de drept;
  - f) unele măsuri privind activitatea administrativ-militară, de pregătire pentru mobilizare și de mobilizare, alte activități prevăzute de legislație în domeniul apărării naționale;
  - g) protecția civilă.
- (2) Statul poate delega în competența unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și alte atribuții.

Articolul 13. Atribuțiile delegate de către stat în competența unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea

(1) În competența unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea statul delegă:

- a) protecția socială a populației, inclusiv a populației afectate de șomaj;
- b) sănătatea publică, inclusiv sănătatea mamei și a copilului;
- c) asigurarea ordinii publice;
- d) coordonarea, organizarea și supravegherea, în limitele competenței, a activităților administrativ-militare, de pregătire pentru mobilizare și de mobilizare, alte activități prevăzute de legislație în domeniul apărării naționale;
- e) instituțiile și activitățile învățământului secundar profesional, școlile-internat, gimnaziile-internat

cu regim special, alte instituții, care deservesc populația unității administrativ-teritoriale respective, activitatea metodică în domeniul învățământului;

f) protecția resurselor naturale;

g) protecția consumatorului, conform legislației în vigoare;

h) coordonarea și organizarea activităților în domeniul protecției civile;

i) privatizarea, în condițiile legii, a patrimoniului întreprinderilor agricole proprietate a statului, a terenurilor aferente întreprinderilor (altor obiective) private, a terenurilor aferente întreprinderilor privatizate sau supuse privatizării, a căror valoare nu este inclusă în capitalul social al acestora, a fondului de locuințe proprietate a statului sau a unităților administrativ-teritoriale, a obiectivelor din fondul de imobile cu altă destinație decât cea locativă, cu excepția obiectivelor date în competența altor autorități ale administrației publice.

(2) Statul poate delega în competența unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea și alte atribuții.

[Art.13 modificat prin [Legea nr.377-XVI din 29.12.2005](#), în vigoare 01.04.2006]

[Art.13 completat prin [Legea nr.134-XV din 06.05.2004](#), în vigoare 29.06.2004]

Articolul 14. Restricționarea competențelor

Competența unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și a celor de nivelul al doilea nu poate fi pusă în cauză sau limitată de nici o autoritate publică, decât în condițiile legii.

Capitolul II

CONSILIILE LOCALE (SĂTEȘTI, COMUNALE, ORĂȘENEȘTI, MUNICIPALE)

Secțiunea 1

Componența și constituirea consiliilor locale

Articolul 15. Numărul de consilieri

(1) Consiliile locale sînt compuse din consilieri aleși în condițiile [Codului electoral](#). Numărul de consilieri se stabilește în funcție de numărul de locuitori ai unității administrativ-teritoriale de la data de 1 ianuarie a anului în care au loc alegerile, conform datelor statistice, după cum urmează:

Numărul de locuitori ai unității administrativ-teritoriale	Numărul de consilieri
pîna la 1.500	9
între 1.501 și 2.500	11
între 2.501 și 5.000	13
între 5.001 și 7.000	15
între 7.001 și 10.000	17
între 10.001 și 20.000	23
între 20.001 și 50.000	27
între 50.001 și 100.000	33
între 100.001 și 200.000	35
peste 200.000	43

(2) Prin derogare de la alin.(1), numărul de consilieri în consiliul municipiului Chișinău se stabilește potrivit art.63.

Articolul 16. Statutul alesului local

Statutul de consilier în consiliile locale, raionale și în consiliul municipiului Chișinău, precum și statutul de primar, sînt stabilite prin [Legea privind statutul alesului local](#).

Articolul 17. Constituirea consiliilor locale

(1) Consiliul local este legal constituit dacă sînt validate mandatele a cel puțin două treimi din numărul de consilieri specificat la art.15.

(2) Consiliile locale se întrunesc în primă ședință în termen de 20 de zile din data validării mandatelor de consilier. Consilierii din unitățile administrativ-teritoriale de nivelul întâi se convoacă în primă ședință prin hotărîre a consiliului electoral de circumscripție. Consiliul electoral de circumscripție notifică Comisiei Electorale Centrale prima convocare a consiliului local.

(3) Ședința consiliului este deliberativă dacă la ea participă cel puțin două treimi din numărul consilierilor aleși. În cazul în care nu poate fi asigurată această majoritate, ședința se va ține peste 3 zile, respectîndu-se aceleași condiții. Dacă nici la a doua convocare ședința nu este deliberativă, se va proceda la o nouă convocare, peste 3 zile. La această nouă, a treia, convocare, ședința va fi deliberativă dacă se va asigura prezența majorității consilierilor aleși. În situația în care, datorită absenței nemotivate a consilierilor, nu se va putea întruni nici la ultima convocare, consiliul se consideră dizolvat de drept.

(4) Lucrările primei ședințe sînt conduse de cel mai în vîrstă consilier dintre cei prezenți, asistat de 1 sau 2 dintre cei mai tineri consilieri dintre cei prezenți la ședință.

Secțiunea a 2-a

Atribuțiile consiliilor locale

Articolul 18. Atribuțiile de bază ale consiliilor locale

(1) Consiliul local are drept de inițiativă și decide, în condițiile legii, în toate problemele de interes local, cu excepția celor care țin de competența altor autorități publice.

(2) Pornind de la competența unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi, consiliul local îndeplinește în teritoriul administrat următoarele atribuții de bază:

a) alege din rîndurile consilierilor viceprimarul (viceprimarii), la propunerea primarului, în condițiile prezentei legi;

b) desemnează, la propunerea primarului, șefii de subdiviziuni, servicii, de întreprinderi municipale din subordine, numește secretarul consiliului în bază de concurs, desfășurat în condițiile prezentei legi și ale altor acte legislative;

c) eliberează, în temeiul legii, viceprimarul și secretarul consiliului, alte persoane desemnate de consiliu;

d) aprobă statutul satului (comunei), orașului (municipiului) și regulamentul său pe bază de statut-cadru și regulament-cadru, aprobate de Parlament; aprobă alte regulamente și reguli prevăzute de lege;

e) elaborează și aprobă studii, prognoze și programe de dezvoltare social-economică și de altă natură;

f) aprobă, la propunerea primarului, organigrama și statele primăriei în baza statelor-tip, aprobate de Guvern, ale structurilor și serviciilor publice din subordine;

g) aprobă bugetul local și fondul de rezervă, precum și fondurile speciale; aprobă împrumuturile și contul de încheiere a exercițiului bugetar;

h) decide punerea în aplicare și modificarea, în limitele competenței, a cuantumului impozitelor și taxelor locale, a modului și a termenelor de plată a acestora, acordarea de facilități pe parcursul anului bugetar, operează modificări în bugetul local;

i) aprobă, în condițiile legii, normele specifice și tarifele pentru instituțiile și serviciile publice de interes local din subordine, precum și aprobă, în conformitate cu metodologia aprobată de ANRE, taxele și tarifele pentru serviciile publice de alimentare cu energie termică, de alimentare cu apă, de canalizare și epurare a apelor uzate, cu excepția celor pentru serviciile de alimentare cu apă tehnologică;

j) aprobă, în condițiile legii, planurile urbanistice ale localităților din componența unității administrativ-teritoriale, precum și planurile de amenajare a teritoriului;

k) înființează instituții publice de interes local și organizează servicii publice locale pentru desfășurarea activităților în gospodăria comunală, transporturile locale, rețelele edilitare etc., asigură buna lor funcționare, determină suportul financiar în cazul cheltuielilor bugetare;

- l) aprobă programele locale de refacere și de protecție a mediului; contribuie la protecția și conservarea monumentelor de istorie și de arhitectură, a parcurilor și rezervațiilor naturale;
- m) ia măsuri pentru protecția parcurilor, rezervațiilor naturale, spațiilor verzi și monumentelor naturii;
- n) aprobă limitele admisibile de utilizare a resurselor naturale de interes local;
- o) formează din rândurile membrilor săi, în funcție de specificul și necesitățile locale, comisii consultative de specialitate pentru diferite domenii de activitate, modifică componența acestora;
- p) decide, în condițiile legii, asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale, inclusiv din străinătate, pentru realizarea unor lucrări și servicii de interes public, promovarea și protejarea intereselor autorităților administrației publice locale, precum și colaborarea cu agenți economici și asociații obștești din țară și din străinătate în scopul realizării unor acțiuni sau lucrări de interes comun;
- r) decide, în condițiile legii, înființarea întreprinderilor municipale și societăților comerciale sau participarea la capitalul statutar al societăților comerciale;
- s) decide stabilirea de legături de colaborare, cooperare, inclusiv transfrontalieră, și de înfrățire cu localități din străinătate;
- t) examinează informațiile consilierilor, ia decizii pe marginea lor; audiază dările de seamă și informațiile primarului, conducătorilor de subdiviziuni, întreprinderi municipale și de instituții publice din subordine;
- u) ridică mandatul consilierilor în condițiile legii; inițiază, după caz, și decide desfășurarea referendumului local;
- v) aprobă programe locale de utilizare a forței de muncă și asigură îndeplinirea lor;
- x) administrează bunurile publice ale satului (comunei), orașului (municipiului);
- y) aprobă simbolică unității administrativ-teritoriale, atribuie sau schimbă denumiri de străzi, piețe, scuaruri și de alte locuri publice la aer liber, stabilește data celebrării hramului localității, conferă cetățenilor Republicii Moldova și celor străini, cu merite deosebite, titlul de cetățean de onoare al satului (comunei), orașului (municipiului), în condițiile legii.

(3) Consiliul local exercită și alte atribuții stabilite prin lege, prin statutul satului (comunei), orașului (municipiului) ori prin regulamentul consiliului.

[Art. 18 modificat prin [Legea nr.374-XVI din 01.12.2006](#), în vigoare 15.12.2006]

[Art. 18 modificat prin [Legea nr.154-XVI din 21.07.2005](#), în vigoare 23.09.2005]

[Art. 18 completat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

[Art. 18 modificat prin [Legea nr.125-XV din 29.04.2004](#), în vigoare 25.06.2004]

Secțiunea a 3-a

Funcționarea consiliului local

Articolul 19. Mandatul consiliului local

- (1) Durata mandatului consiliului local este stabilită de [Codul electoral](#).
- (2) Consiliul local își exercită mandatul de la data declarării ca legal constituit pînă la data constituirii legale a consiliului nou-ales.
- (3) Mandatul consiliului local poate fi prelungit, prin lege organică, în caz de război sau catastrofă.

Articolul 20. Convocarea consiliului local

- (1) Consiliul local se întrunește în ședință ordinară o dată la 3 luni, la convocarea primarului, cu excepția primei ședințe.
- (2) Consiliul local se poate întruni, în conformitate cu ordinea de zi, în ședință extraordinară ori de cîte ori este necesar, la cererea primarului sau a cel puțin o treime din numărul consilierilor aleși.
- (3) Convocarea consiliului local se face cu cel puțin 5 zile înainte de ședințele ordinare și cu cel puțin 3 zile înainte de cele extraordinare.
- (4) În caz de maximă urgență pentru rezolvarea intereselor locuitorilor satului (comunei), orașului (municipiului), convocarea consiliului local se poate face de îndată.
- (5) Convocarea consiliului local se face prin dispoziție a primarului sau, în cazul în care acesta se

află în imposibilitatea de a convoca consiliul, a viceprimarului. Dacă primarul sau viceprimarul refuză convocarea, consiliul local este convocat, conform ordinii de zi, de un grup de cel puțin o treime din consilierii aleși. În înștiințarea convocării în ședință, care se expediază consilierilor, se indică ordinea de zi, data, ora și locul unde va avea loc ședința.

(6) Ordinea de zi se aduce la cunoștință locuitorilor satului (comunei), orașului (municipiului) prin presa locală sau prin alt mijloc de publicitate, inclusiv prin afișare.

(7) Consiliul local alege prin vot deschis, cu votul majorității consilierilor prezenți, pentru durata unei ședințe, un președinte care o prezidează. Președintele ședinței este asistat de secretarul consiliului local.

Articolul 21. Transparența ședințelor
Ședințele consiliului local sînt publice.

Articolul 22. Ordinea de zi a ședinței

(1) Ședința consiliului se desfășoară conform ordinii de zi propuse de primar sau de consilierii care, în condițiile art.20, au cerut convocarea lui.

(2) Modificarea sau completarea ordinii de zi se admite numai la începutul ședinței cu votul majorității consilierilor prezenți.

Articolul 23. Caracterul deliberativ al ședinței

(1) Prezența consilierilor la ședința consiliului local este obligatorie.

(2) Ședința consiliului local este deliberativă dacă la ea sînt prezenți majoritatea consilierilor aleși.

(3) În exercitarea atribuțiilor, consiliul local adoptă decizii cu votul majorității consilierilor prezenți, cu excepția cazurilor în care legea sau regulamentul consiliului cere un număr mai mare de voturi. În cazul parității de voturi, nu se adoptă decizie, dezbaterile fiind reluate în ședința următoare.

(4) Deciziile privind administrarea patrimoniului public al satului (comunei), orașului (municipiului), bugetului local, privind determinarea cuantumului impozitelor și taxelor locale, privind planificarea dezvoltării localităților și amenajării teritoriului, privind asocierea cu alte consilii, instituții publice din țară sau din străinătate se adoptă cu votul majorității consilierilor aleși.

(5) Deciziile privind inițierea revocării primarului se adoptă cu votul a două treimi din numărul consilierilor aleși.

(6) Consiliul local poate stabili adoptarea unor decizii prin vot secret sau vot nominal.

(7) Proiectele de decizii sînt propuse de consilieri sau de primar.

[Art.23 modificat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

Articolul 24. Semnarea și intrarea în vigoare a deciziilor consiliului local

(1) Deciziile consiliului local se semnează, în cel mult 5 zile din data desfășurării ședinței lui, de președintele acesteia și se contrasemnează de secretarul consiliului. Deciziile privind numirea și eliberarea din funcție a secretarului nu se contrasemnează. În fiecare ședință, consiliul desemnează un consilier care va semna decizia consiliului în cazul în care președintele ședinței se va afla în imposibilitatea de a o semna.

(2) În cazul în care consideră că decizia consiliului este ilegală, secretarul este în drept să nu o contrasemneze și să solicite consiliului reexaminarea ei. Dacă acesta din urmă își va menține decizia, secretarul este obligat să o contrasemneze.

(3) Secretarul va remite decizia consiliului local către primarul și direcția teritorială control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale în cel mult 5 zile după data semnării.

(4) În cazul în care consideră că decizia consiliului local este ilegală, primarul sesizează direcția teritorială control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale și/sau instanța de contencios administrativ.

(5) Deciziile cu caracter normativ intră în vigoare la data aducerii la cunoștință publică prin publicare sau prin afișare în locuri publice, iar cele cu caracter individual – la data comunicării

persoanelor vizate în ele.

[Art.24 modificat prin [Legea nr.270-XVI din 28.07.2006](#), în vigoare 11.08.2006]

[Art.24 modificat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

Articolul 25. Limitarea dreptului de vot

(1) Consilierul poate fi prezent la ședința consiliului, însă nu participă la adoptarea de decizie dacă:

- a) el personal, soțul, copiii, părinții săi au un interes patrimonial în problema supusă dezbaterii;
- b) este conducător sau membru al organelor de conducere ale întreprinderii, instituției, organizației sau ale filialelor și reprezentanțelor acestora, în a căror privință se ia decizie;
- c) este incompatibil, conform prezentei legi și [Legii privind statutul alesului local](#), și incompatibilitatea durează mai mult de 30 de zile din data apariției acesteia.

(2) Deciziile luate de consiliul local cu încălcarea dispozițiilor alin.(1) pot fi declarate nule, în condițiile legii, de instanța de contencios administrativ.

Articolul 26. Examinarea problemelor în ședința consiliului local

(1) Problemele înscrise pe ordinea de zi a ședinței consiliului local se examinează de către acesta dacă sînt însoțite de avizul sau raportul comisiei de specialitate a consiliului și, după caz, de raportul sau avizul primăriei și/sau compartimentului de resort al serviciului public descentralizat sau a serviciului public desconcentrat.

(2) Prin derogare de la prevederile alin.(1), problemele înscrise pe ordinea de zi a ședinței consiliului local, în cazurile prevăzute în art.20 alin.(4) și art.22 alin.(2), se examinează și asupra lor se iau decizii în lipsa materialelor indicate la alin.(1).

(3) Dezbaterile din ședința consiliului local se consemnează într-un proces-verbal.

(4) Procesul-verbal și documentele examinate în ședință se depun într-un dosar special, numerotat, sigilat și semnat de președintele ședinței și de secretarul consiliului local.

[Art.26 modificat prin [Legea nr.512-XV din 12.12.2003](#), în vigoare 01.01.2004]

Articolul 27. Răspunderea consilierilor în consiliul local

(1) Consilierii răspund solidar pentru activitatea consiliului local și pentru deciziile acestuia pe care le-au votat.

(2) Fiecare consilier poartă răspundere juridică conform legislației în vigoare pentru propria activitate desfășurată în exercitarea mandatului.

(3) La cererea consilierului, votul și opinia lui separată pot fi consemnate în procesul-verbal al ședinței.

Articolul 28. Încetarea înainte de termen a mandatului de consilier

(1) Mandatul consilierului se ridică de către consiliu în caz de:

- a) absență fără motive întemeiate de la 3 ședințe consecutive, fapt consemnat în procesele-verbale ale ședințelor consiliului;
- b) încălcare a [Constituției](#), a altor legi ori a intereselor colectivității locale, precum și participare la acțiunile unor organe anticonstituționale, fapt confirmat prin hotărîre judecătorească definitivă;
- c) incompatibilitate a funcției;
- d) intrare în vigoare a sentinței de condamnare;
- e) demisie (cu depunerea cererii de demisie).

(2) În cazul prevăzut la alin.(1) lit.a), mandatul consilierului este ridicat de consiliu în ședința imediat următoare.

(3) Consilierul poate ataca decizia de ridicare a mandatului în instanță de contencios administrativ.

(4) În caz de deces al consilierului, mandatul acestuia se declară vacant de consiliul respectiv.

(5) Mandatul se consideră vacant de îndată ce decizia cu privire la ridicarea lui în condițiile alin.(1) a fost adusă la cunoștința consilierului vizat. În cazul în care comunicarea deciziei este imposibilă, mandatul se consideră vacant din momentul adoptării deciziei.

Articolul 29. Suspendarea activității consiliului local

(1) Activitatea consiliului local poate fi suspendată dacă acesta a adoptat în mod deliberat decizii repetate în aceeași materie care au fost anulate de către instanța de contencios administrativ prin decizii definitive întrucât încălcău grav prevederile [Constituției](#) sau ale legislației în vigoare, precum și în cazul în care consiliul, în pofida sesizării repetate din partea direcției teritoriale control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale, în urma controlului administrativ efectuat conform art.69 din prezenta lege, nu adoptă decizia ce decurge evident din prevederile legii.

(2) În cazurile prevăzute la alin.(1), direcția teritorială control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale sau, după caz, primarul ori Guvernul sînt în drept să se adreseze în instanță de judecată pentru constatarea circumstanțelor care justifică suspendarea activității consiliului local.

(3) Suspendarea activității consiliului local se face de către Parlament, la propunerea motivată a primarului, sau, după caz, a Guvernului, în temeiul unei hotărîri judecătorești definitive, date în condițiile alin.(2), prin care au fost constatate circumstanțele care justifică suspendarea.

(4) Data efectuării alegerilor pentru noua componentă a consiliului local se stabilește de Comisia Electorală Centrală.

(5) Pînă la constituirea unui nou consiliu, primarul va soluționa problemele curente ale unității administrativ-teritoriale.

[Art.29 modificat prin [Legea nr.270-XVI din 28.07.2006](#), în vigoare 11.08.2006]

[Art.29 modificat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

Articolul 30. Dizolvarea de drept a consiliului local

(1) Consiliul local se consideră dizolvat de drept în cazul în care:

- a) nu s-a întrunit timp de 6 luni consecutive;
- b) numărul consilierilor s-a redus sub jumătate din numărul stabilit la art.15;
- c) nu a adoptat nici o decizie timp de 6 luni consecutive, indiferent de numărul ședințelor;
- d) activitatea lui se suspendă în condițiile art.29.

(2) Dizolvarea de drept a consiliului local are ca efect încetarea mandatelor consilierilor lui.

(3) Dizolvarea de drept a consiliului local în condițiile alin.(1) lit.a), b) și c) se constată de către primar și se notifică Comisiei Electorale Centrale.

Capitolul III

PRIMARUL ȘI VICEPRIMARUL

Articolul 31. Primarul și viceprimarul

(1) Satele (comunele) și orașele (municipiile) au cîte un primar și un viceprimar, municipiile Bălți, Bender, Comrat și Tiraspol au cîte un primar și 3 viceprimari, municipiul Chișinău are un primar general și 4 viceprimari, aleși în condițiile legii.

(2) Orașele cu o populație de peste 15.000 de locuitori, prin decizie a consiliului respectiv, pot avea 2 viceprimari. Viceprimarii satelor (comunelor), orașelor cu o populație sub 5.000 de locuitori își exercită, de regulă, funcțiile pe baze obștești.

(3) Viceprimarii cad sub incidența [Legii privind statutul alesului local](#).

[Art.31 modificat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

Articolul 32. Confirmarea legalității alegerilor și validarea mandatului de primar

(1) Confirmarea legalității alegerii primarului și validarea mandatului acestuia se fac în condițiile [Codului electoral](#).

(2) Validarea sau invalidarea mandatului de primar se aduce la cunoștință publică, se comunică direcției teritoriale control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale și se prezintă de către un judecător la prima ședință sau, după caz, într-o ședință extraordinară a consiliului.

(3) În caz de invalidare a mandatului de primar, se organizează alegeri noi, în condițiile [Codului](#)

[electoral](#).

[Art.32 modificat prin [Legea nr.270-XVI din 28.07.2006](#), în vigoare 11.08.2006]

[Art.32 completat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

Articolul 33. Încetarea înainte de termen a mandatului de primar

(1) Primarul își exercită atribuțiile de la data validării mandatului pînă la data validării următorului mandat de primar, cu excepția cazurilor cînd mandatul încetează înainte de termen. Prelungirea, prin lege organică, a mandatului primarului poate avea loc numai în caz de război sau catastrofă.

(2) Mandatul primarului încetează înainte de termen în caz de:

- a) revocare prin referendum local, în condițiile [Codului electoral](#);
- b) demisie;
- c) incompatibilitate a funcției;
- d) imposibilitate de a exercita funcția pe o perioadă mai mare de 4 luni consecutive, inclusiv din motiv de boală;
- e) intrare în vigoare a sentinței de condamnare;
- f) deces.

(3) Consiliul local poate iniția, în condițiile [Codului electoral](#), un referendum local de revocare a primarului prin vot secret în cazul în care acesta a comis acțiuni ce contravin [Constituției](#), a încălcat sau a executat necorespunzător atribuțiile ce îi revin potrivit prezentei legi și altor acte normative, fapte constatate prin hotărîre judecătorească definitivă.

Articolul 34. Atribuțiile de bază ale primarului

(1) Pornind de la competența unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi, primarul îndeplinește în teritoriul administrat următoarele atribuții de bază:

- 1) în domeniul asigurării ordinii de drept:
  - a) asigură executarea deciziilor consiliului local;
  - b) asigură, în limitele competenței, respectarea [Constituției](#), legilor și altor acte normative;
  - c) constată încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat și ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, sesizează organele de drept;
  - d) asigură ordinea publică prin intermediul colaboratorilor poliției, al gărzilor populare, al serviciului de pompieri și salvatori și al organelor de protecție civilă, acestea fiind obligate să reacționeze cu promptitudine la solicitările primarului, în condițiile legii;
  - e) inițiază referendum local, alte măsuri de consultare a populației în probleme locale de interes deosebit; ia măsuri pentru organizarea alegerilor și a referendumurilor;
  - f) ia măsuri, prevăzute de lege, privind desfășurarea întrunirilor publice; supraveghează târgurile, piețele, oboarele, parcurile, locurile de agrement și ia măsuri operative pentru buna lor funcționare;
  - g) ia măsuri de interzicere sau de suspendare a spectacolelor, a reprezentațiilor și a altor manifestări publice care contravin ordinii de drept sau bunelor moravuri;
  - h) înregistrează asociațiile obștești care intenționează să activeze în unitatea administrativ-teritorială respectivă, precum și remite informația de rigoare autorităților abilitate;
  - i) contribuie la funcționarea serviciului de stare civilă;
  - j) reprezintă în raporturi juridice satul (comuna), orașul (municipiul) în calitate de persoană juridică;
- 2) în domeniul economic și financiar-bugetar:
  - a) prezintă consiliului local, anual și ori de cîte ori este necesar, rapoarte cu privire la situația social-economică a satului (comunei), orașului (municipiului);
  - b) coordonează elaborarea, de către primărie, a proiectului de buget local și a contului de încheiere a exercițiului bugetar și le propune spre aprobare consiliului local;
  - c) exercită funcția de ordonator principal de credite al satului (comunei), orașului (municipiului);
  - d) verifică, din oficiu sau la cerere, încasarea și cheltuirea mijloacelor de la bugetul local și informează consiliul local despre situația existentă;

e) organizează prestări servicii de gospodărie comunală, de transport local, de evacuare a deșeurilor, servicii pentru rețelele edilitare și altele asemenea, asigură buna funcționare a acestora;

f) efectuează inventarierea bunurilor din domeniul public și cel privat al satului (comunei), orașului (municipiului) și le administrează, în limitele competenței;

g) coordonează și controlează activitatea serviciilor publice de sub autoritatea consiliului local;

h) eliberează autorizații prevăzute de lege;

3) în domeniul politicii de cadre:

a) propune organigrama și statele, schema de salarizare a personalului primăriei și le supune aprobării consiliului local, elaborează și aprobă statutul personalului primăriei;

b) numește și eliberează din funcție personalul primăriei, conduce și controlează activitatea acestuia, contribuie la formarea și reciclarea profesională;

c) stabilește atribuțiile viceprimarului (viceprimarilor) și ale personalului primăriei;

4) în domeniul învățământului, protecției sociale și al ocrotirii sănătății:

a) contribuie la asigurarea condițiilor pentru buna funcționare a instituțiilor de învățământ, de cultură, de ocrotire a sănătății care deservește localitatea;

b) exercită, în numele consiliului local, funcțiile de tutelă și curatelă, supraveghează activitatea tutorilor și a curatorilor;

c) organizează și supraveghează măsurile de protecție socială și de ajutor social;

d) coordonează activitatea de asistență socială asupra copiilor, persoanelor în etate, invalizilor, familiilor cu mulți copii, asupra altor categorii de persoane socialmente vulnerabile, sprijină activitatea asociațiilor obștești de utilitate publică din teritoriul satului (comunei), orașului (municipiului);

e) asigură realizarea programelor naționale și locale privind utilizarea forței de muncă, crearea a noi locuri de muncă, organizarea lucrărilor publice remunerate;

5) în domeniul ecologiei și amenajării teritoriului:

a) asigură elaborarea planului general de urbanism și a documentației de urbanism și amenajare a teritoriului și le prezintă spre aprobare consiliului local, în condițiile legii;

b) asigură realizarea lucrărilor publice conform documentației de proiectare;

c) întreprinde măsuri, în condițiile legii, menite să asigure protecția mediului;

6) în domeniul apărării și situațiilor excepționale:

a) ia măsuri, în comun cu centrul militar, pentru încorporare în serviciul militar în termen și concentrare, propune consiliului local spre aprobare cuantumul mijloacelor financiare necesare organizării în localitate a activităților de pregătire pentru mobilizare și de mobilizare;

b) ca președinte al Comisiei pentru situații excepționale, ia măsuri, în comun cu organele centrale de specialitate și cu serviciile publice ale acestora din teritoriu, în vederea prevenirii și diminuării consecințelor calamităților naturale, catastrofelor, incendiilor, epidemiilor, epifitotiilor și epizootiilor și, în acest scop, mobilizează, după caz, populația, agenții economici și instituțiile publice din localitate, aceștia fiind obligați să execute;

7) în alte domenii:

a) sprijină colaborarea cu localități din alte țări, precum și extinderea cooperăției și a legăturilor directe cu acestea;

b) recomandă consiliului local să confere persoanelor fizice cu merite deosebite, cetățeni ai Republicii Moldova și străini, titlul de cetățean de onoare al satului (comunei), orașului (municipiului).

(2) Primarul poate exercita și alte atribuții, în condițiile legii.

Articolul 35. Informarea consiliului local

Primarul prezintă, la cererea consiliului local, informații despre executarea deciziilor adoptate de consiliu, alte informații despre activitatea sa de exercitare a anumitor atribuții ce îi revin potrivit legii.

Articolul 36. Alegerea viceprimarilor

(1) Viceprimarii sînt aleși, la propunerea primarului, prin decizie a consiliului, cu votul majorității consilierilor aleși. În cazul în care candidatura propusă nu întrunește numărul necesar de voturi la 2

ședințe consecutive, primarul propune consiliului o altă candidatură.

(2) Eliberarea din funcție a viceprimarului se face de către consiliul local, la propunerea primarului sau a unei treimi din numărul consilierilor aleși, prin decizie adoptată cu votul majorității consilierilor aleși.

Articolul 37. Actele primarului

(1) În exercitarea atribuțiilor, primarul emite dispoziții cu caracter normativ și individual.

(2) Dispozițiile cu caracter normativ se remit, în termen de 5 zile după semnare, direcției teritoriale control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale și intră în vigoare la momentul aducerii conținutului lor la cunoștință publică.

(3) Dispozițiile cu caracter individual devin executorii după ce sînt aduse la cunoștință persoanelor vizate în ele.

[Art.37 modificat prin [Legea nr.270-XVI din 28.07.2006](#), în vigoare 11.08.2006]

[Art.37 modificat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

Articolul 38. Suspendarea din funcție a primarului

(1) În cazul în care a fost deferit justiției pentru săvîrșirea unei infracțiuni, primarul poate fi suspendat din funcție pînă la soluționarea definitivă a cauzei. Organizarea de noi alegeri pentru funcția de primar nu se admite pe întreaga durată a suspendării.

(2) Suspendarea poate fi dispusă numai de către instanța de judecată, în condițiile legii.

(3) Dacă a fost achitat sau dosarul său penal a fost clasat, primarul suspendat din funcție are dreptul la reparare, în condițiile legii, a prejudiciului cauzat. Primarul este restabilit în funcție pînă la expirarea mandatului său.

(4) Prevederile prezentului articol se aplică, în modul respectiv, și viceprimarilor.

Articolul 39. Interimatul funcției de primar

(1) În cazul încetării înainte de termen a mandatului, în cazul suspendării din funcție, precum și în cazul imposibilității primarului de a-și exercita atribuțiile, interimatul se asigură de drept de către un viceprimar.

(2) Dacă viceprimarul, din motive obiective, refuză interimatul funcției de primar sau dacă primarul și viceprimarul sînt suspendați din funcție concomitent sau, din anumite cauze, aceste funcții devin vacante, consiliul local împuternicește, în termen de 5 zile, o altă persoană să le exercite temporar.

(3) În caz de absență temporară, primarul poate delega sub proprie răspundere exercitarea atribuțiilor sale viceprimarului sau, după caz, secretarului consiliului pe întreaga durată a absenței sale.

(4) În exercitarea temporară a funcțiilor de primar, secretarul nu este exonerat de exercitarea atribuțiilor sale de bază.

Articolul 40. Delegatul sătesc

(1) În satul din care nu au fost aleși consilieri în consiliul local se alege un delegat sătesc, care apără și reprezintă interesele satului pe lîngă administrația publică locală, precum și pe lîngă alte autorități.

(2) Delegatul sătesc este ales la adunarea generală a locuitorilor cu drept de vot ai satului cu votul majorității celor prezenți la adunare.

(3) Alegerea delegatului sătesc se face în prezența primarului sau a viceprimarului unității administrativ-teritoriale respective. La adunarea generală trebuie să participe cel puțin jumătate din locuitorii cu drept de vot ai satului.

(4) Alegerea delegatului sătesc se face pe durata mandatului consiliului. Adunarea generală a locuitorilor satului, în condițiile alin.(2) și (3), poate accepta demisia sau poate hotărî revocarea delegatului sătesc.

(5) La decizia consiliului local, delegatul sătesc poate fi remunerat din bugetul local.

Articolul 41. Atribuțiile delegatului sătesc

- (1) Delegatul sătesc îndeplinește următoarele atribuții principale:
- a) participă la ședințele consiliului local;
  - b) aduce la cunoștință locuitorilor satului deciziile consiliului și dispozițiile primarului;
  - c) acordă sprijin administrației publice comunale, orașenești sau municipale în realizarea măsurilor și sarcinilor în domeniile financiar, edilitar-gospodăresc, în alte domenii de activitate;
  - d) prezintă propuneri de realizare a unor obiective economice, social-culturale și de rezolvare a altor probleme ce țin de interesele satului;
  - e) urmărește modul în care administrația publică locală rezolvă problemele satului care l-a delegat și informează despre aceasta populația.
- (2) În cazul în care consiliul sau primarul preconizează să emită acte care, în viziunea delegatului sătesc, contravin intereselor satului din a cărui parte a fost ales, delegatul poate propune amânarea adoptării lor pentru a se consulta cu locuitorii satului.

Capitolul IV

SECRETARUL CONSILIULUI LOCAL

Articolul 42. Exigențele pentru funcția de secretar

(1) Secretarul consiliului local este și secretar al satului (comunei), orașului (municipiului). Candidatul la funcția de secretar se va selecta pe bază de concurs. Persoana numită, în condițiile prezentei legi, în funcția de secretar trebuie să fie absolvent al unei facultăți (secții) de drept sau de administrație publică.

(2) Prin derogare de la alin.(1), în cazul în care, după anunțarea repetată a concursului pentru ocuparea funcției vacante de secretar al consiliului local, nu au parvenit solicitări de la persoane cu studiile respective, la concurs poate fi admis un absolvent al unei alte facultăți (secții) sau o persoană care face studii superioare, inclusiv de scurtă durată.

Articolul 43. Desemnarea secretarului consiliului local

(1) Desemnarea în funcție a învingătorului concursului pentru ocuparea funcției de secretar, organizat în conformitate cu legislația în vigoare, se face la prima ședință a consiliului local, după anunțarea rezultatelor concursului.

(2) Prevederile alin.(1) se aplică numai în cazul în care funcția de secretar este vacantă. Vacanța intervine în cazul eliberării persoanei, în temeiul și modul stabilit de legislația muncii și de [Legea serviciului public](#).

(3) Secretarul este funcționar public și cade sub incidența [Legii serviciului public](#).

(4) Eliberarea din funcție a secretarului se face în temeiul legii de către consiliul respectiv, la propunerea primarului sau a unei treimi din consilierii locali, prin decizie adoptată cu votul majorității consilierilor aleși.

(5) Pe durata concediului sau a unei lipse îndelungate a secretarului pe motive întemeiate, consiliul local poate împuternici un alt funcționar din cadrul primăriei să îndeplinească toate atribuțiile secretarului sau a unora din ele.

Articolul 44. Atribuțiile secretarului

- (1) Secretarul îndeplinește, sub autoritatea primarului, următoarele atribuții de bază:
- a) asigură înștiințarea convocării consiliului local;
  - b) participă la ședințele consiliului local;
  - c) avizează proiectele de decizii ale consiliului local, asumându-și răspunderea pentru legalitatea acestora, contrasemnează deciziile;
  - d) asigură buna funcționare a primăriei;

Notă: Vezi Rectificarea din Monitorul Oficial nr.60-61 din 01.04.2003 pag.41 (în loc de "a aparatului primăriei" se va citi "a primăriei")

- e) asigură efectuarea lucrărilor de secretariat;
- f) pregătește materialele pe marginea problemelor supuse dezbaterii în consiliul local;
- g) dacă legea nu prevede altfel, comunică și înaintează, în termen de 5 zile, autorităților și persoanelor interesate actele emise de consiliul local sau de primar;
- h) asigură aducerea la cunoștință publică a deciziilor consiliului local și a dispozițiilor primarului cu caracter normativ;
- i) primește, distribuie și întreține corespondența;
- j) eliberează extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii, precum și de pe actele de stare civilă;
- k) organizează, coordonează și poartă răspundere pentru activitatea organelor de stare civilă, de protecție socială și exercită, după caz, atribuțiile respective;
- l) înregistrează și ține evidența gospodăriilor țărănești (de fermier) și a asociațiilor acestora conform registrului aprobat de Guvern;
- m) păstrează și aplică, după caz, sigiliul;
- n) acordă ajutor consilierilor și comisiilor consiliului local;
- o) administrează sediul primăriei și bunurile ei;
- p) eliberează certificate de proprietate privată ce confirmă dreptul de proprietate asupra cotelor-părți valorice din patrimoniul întreprinderii agricole, în baza anexelor la procesul-verbal al comisiei de privatizare a bunurilor întreprinderilor agricole, conform modelului aprobat de Ministerul Economiei și Comerțului;
- r) îndeplinește acte notariale conform [Legii cu privire la notariat](#);
- s) înregistrează contractele de locațiune sau, după caz, contractele de arendă a bunurilor imobile pe un termen mai mic de 3 ani.

(2) Secretarul îndeplinește și alte atribuții prevăzute de lege sau încredințate de către consiliul local sau de către primar.

[Art.44 completat prin [Legea nr.53-XVI din 09.03.2006](#), în vigoare 31.03.2006]

Capitolul V **PRIMĂRIA**

Articolul 45. Primăria

(1) Primăria este aparatul de lucru al primarului. Primăria se organizează și funcționează în baza unui regulament aprobat de consiliul local.

(2) Primăria are următoarele atribuții:

- a) întocmește proiectele de decizii ale consiliului local și proiectele de dispoziții ale primarului;
  - b) aduce la cunoștință publică deciziile consiliului și dispozițiile normative ale primarului;
  - c) colectează și prezintă primarului informații pentru raportul anual privind starea economică și socială a satului (comunei), orașului (municipiului);
  - d) prezintă primarului, în comun cu serviciile publice, informații despre funcționarea acestor servicii, precum și a întreprinderilor municipale create de autoritatea publică locală;
  - e) supraveghează executarea măsurilor dispuse de primar atât în cadrul primăriei, cât și în teritoriul administrat;
  - f) contribuie la elaborarea proiectului de buget al unității administrativ-teritoriale pentru următorul an bugetar și a proiectelor de modificare a bugetului, care urmează să fie prezentate de primar spre examinare consiliului local;
  - g) contribuie la asigurarea executării bugetului unității administrativ-teritoriale, în conformitate cu deciziile consiliului local, și la respectarea prevederilor legale;
  - h) întocmește rapoarte privind execuția bugetului unității administrativ-teritoriale;
  - i) contribuie la îndeplinirea de către secretarul consiliului local a atribuțiilor lui conform legii;
  - j) asigură îndeplinirea, sub conducerea primarului, a atribuțiilor delegate de către stat.
- (3) Primăria poate îndeplini și alte atribuții prevăzute în regulamentul primăriei.

Articolul 46. Statutul personalului primăriei

(1) Condițiile numirii, angajării, promovării, sancționării și eliberării din funcție a personalului primăriei, drepturile și obligațiile lui sînt stabilite de legislația în vigoare și de regulamentul primăriei, aprobat de consiliul local.

(2) Funcționarii primăriei sînt funcționari publici și cad sub incidența [Legii serviciului public](#).

Capitolul VI **AUTORITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE ALE RAIONULUI**

Secțiunea 1 **Consiliul raional**

Articolul 47. Componența consiliului raional

(1) Consiliul raional este autoritatea reprezentativă a populației raionului.

(2) Consiliul raional se compune din consilieri, aleși în condițiile [Codului electoral](#). Numărul de consilieri se stabilește în funcție de numărul de locuitori ai raionului de la data de 1 ianuarie a anului în care au loc alegerile, conform datelor statistice, în modul stabilit la art.15.

Articolul 48. Constituirea consiliului raional

(1) La constituirea consiliului raional și la desfășurarea ședințelor lui se aplică, după caz, dispozițiile art.17, 20, 21 și 23.

(2) Consilierii raionali se convoacă în primă ședință prin hotărîre a Comisiei Electorale Centrale.

Articolul 49. Atribuțiile consiliului raional

(1) Pornind de la competența unităților administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, consiliul raional îndeplinește, în teritoriul administrat, următoarele atribuții de bază:

a) coordonează activitatea consiliilor locale în vederea realizării serviciilor publice de interes raional;

b) organizează serviciile publice de interes raional și aprobă regulamentele lor;

c) analizează propunerile făcute de consiliile și de primarii satelor (comunelor) și orașelor (municipiilor) în vederea elaborării de prognoze și programe economice, refacerii și protecției mediului înconjurător;

d) aprobă strategii, prognoze, planuri și programe de dezvoltare social-economică a raionului, programe de utilizare a forței de muncă în teritoriu și monitorizează realizarea acestora;

e) aprobă bugetul raional, relațiile acestuia cu bugetele satelor (comunelor), orașelor (municipiilor) și contul de încheiere a exercițiului bugetar raional, precum și fondurile speciale;

f) aprobă suma totală a cheltuielilor și statele de personal ale instituțiilor sferei sociale din subordine, organizează, în colaborare cu consiliile locale și în limitele competenței sale, servicii publice de interes raional, aprobă tarifele la serviciile cu plată, prestate de instituțiile și serviciile menționate, cu excepția serviciilor prestate de instituțiile medico-sanitare și serviciilor de alimentare centralizată cu apă tehnologică;

g) stabilește orientările generale privind dezvoltarea urbanistică a localităților și amenajarea teritoriului;

h) alege din rîndul consilierilor, în condițiile prezentei legi, președintele și vicepreședintele raionului;

i) desemnează, pe bază de concurs desfășurat conform legislației în vigoare, secretarul consiliului raional, șefii de direcții (direcții generale), secții și servicii publice de economie, de finanțe, de sănătate, de cultură, de învățămînt, de tineret și sport, de asistență socială și protecție a familiei, de arhitectură și urbanism, de agricultură și alimentație, de relații funciare și cadastru, precum și ai altor subdiviziuni subordonate consiliului, încunoștințînd autoritățile administrației publice centrale de specialitate;

j) aprobă propriul regulament în baza regulamentului-cadru al consiliilor locale aprobat de Parlament;

k) aprobă organigrama și statele de personal ale aparatului președintelui raionului, ale direcțiilor și

ale altor subdiviziuni subordonate consiliului raional, luînd ca bază organigrama și statele-tip aprobate de Guvern;

l) decide sau, după caz, propune, înființarea, în condițiile legii, de instituții publice și întreprinderi municipale;

m) aprobă, în condițiile legii, norme specifice pentru structurile autonome și pentru instituțiile publice pe care le înființează;

n) înființează, reorganizează și lichidează instituții social-culturale și asigură buna lor funcționare, în limita alocațiilor prevăzute la bugetul respectiv;

o) asigură condiții pentru organizarea și desfășurarea de activități științifice, instructiv-educative, cultural-educative, sportive și de tineret;

p) decide, în condițiile legii, asocierea cu alte autorități ale administrației publice locale, inclusiv cooperarea transfrontalieră, pentru realizarea unor lucrări și servicii de interes public, promovarea și protejarea intereselor autorităților administrației publice locale, precum și colaborarea cu agenți economici și asociații obștești din țară și din străinătate, în scopul realizării unor acțiuni sau lucrări de interes comun;

r) contribuie la protecția consumatorului.

(2) Consiliul raional poate exercita și alte atribuții în condițiile legii.

[Art.40 modificat prin [Legea nr.154-XVI din 21.07.2005](#), în vigoare 23.09.2005]

[Art.49 modificat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

[Art.49 modificat prin [Legea nr.125-XV din 29.04.2004](#), în vigoare 25.06.2004]

Articolul 50. Durata mandatului consiliului raional

(1) Durata mandatului consiliului raional este stabilită de [Codul electoral](#).

(2) Consiliul raional își exercită mandatul de la data declarării ca legal constituit pînă la data constituirii legale a consiliului nou-ales.

(3) Mandatul consiliului raional poate fi prelungit, prin lege organică, în caz de război sau catastrofă.

Articolul 51. Convocarea ședințelor consiliului raional

(1) Consiliul raional se întrunește în ședințe ordinare o dată la 3 luni.

(2) Consiliul raional se poate întruni în ședință extraordinară ori de cîte ori este necesar, la cererea președintelui raionului sau a cel puțin o treime din numărul consilierilor aleși, conform ordinii de zi.

(3) Convocarea consiliului raional se face prin dispoziție a președintelui raionului cu cel puțin 10 zile înaintea ședințelor ordinare și cu cel puțin 3 zile înaintea celor extraordinare. În temeiul dispoziției, fiecărui consilier se expediază o înștiințare în care se indică ordinea de zi, data, ora și locul desfășurării ședinței. Înștiințarea este semnată de secretarul consiliului raional.

(4) În cazul în care președintele raionului refuză convocarea, cerută de cel puțin o treime din numărul consilierilor aleși, a ședinței extraordinare a consiliului raional, aceștia sînt în drept:

a) să convoace ședința consiliului raional de sine stătător, în condițiile prezentei legi; și/sau b) să atace refuzul în instanță de contencios administrativ.

(5) Consiliul raional alege prin vot deschis, cu votul majorității consilierilor prezenți, pentru durata unei ședințe, un președinte care o prezidează. Președintele ședinței este asistat de secretarul consiliului raional.

Articolul 52. Adoptarea deciziilor de către consiliul raional

(1) În exercitarea atribuțiilor, consiliul raional adoptă decizii cu votul majorității consilierilor prezenți, cu excepția cazurilor în care legea sau regulamentul consiliului cere un număr mai mare de voturi.

(2) Deciziile se semnează de președintele ședinței și se contrasemnează de secretar.

Articolul 53. Organizarea și funcționarea consiliului raional

Prevederile prezentei legi referitoare la organizarea și funcționarea consiliului local, cu excepția

celor referitoare la atribuții, sînt aplicabile în modul corespunzător consiliului raional.

Articolul 54. Suspendarea activității consiliului raional

(1) Activitatea consiliului raional poate fi suspendată dacă acesta a adoptat în mod deliberat decizii repetate în aceeași materie care au fost anulate de către instanța de contencios administrativ prin decizii definitive întrucît încălcau grav prevederile [Constituției](#) sau ale legislației în vigoare.

(2) În cazurile prevăzute la alin.(1), direcția teritorială control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale sau, după caz, președintele raionului ori Guvernul sînt în drept să se adreseze în instanță de judecată pentru constatarea circumstanțelor care justifică suspendarea activității consiliului raional.

(3) Suspendarea activității consiliului raional se face de către Parlament, la propunerea motivată a președintelui raionului, sau, după caz, a Guvernului, în temeiul unei hotărîri judecătorești definitive, date în condițiile alin.(2), prin care au fost constatate circumstanțele care justifică suspendarea.

[Art.54 modificat prin [Legea nr.270-XVI din 28.07.2006](#), în vigoare 11.08.2006]

[Art.54 modificat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

Articolul 55. Dizolvarea consiliului raional

(1) Consiliul raional se consideră dizolvat de drept în cazul în care:

a) se întrunesc condițiile prevăzute la art.30 alin.(1) lit.a), b) și c), care se aplică în modul corespunzător;

b) activitatea lui se suspendă în condițiile art.54.

(2) Dizolvarea de drept a consiliului raional are ca efect încetarea mandatelor consilierilor lui.

(3) Dizolvarea de drept a consiliului raional prevăzută la alin.(1) lit.a) se constată de către președintele raionului și se notifică Comisiei Electorale Centrale.

Secțiunea a 2-a

Președintele și vicepreședintele raionului

Articolul 56. Alegerea președintelui și vicepreședintelui raionului

(1) Consiliul raional alege președintele raionului, la propunerea a cel puțin o treime din consilierii aleși, cu votul majorității consilierilor aleși. În cazul în care candidatura propusă nu întrunește votul majorității consilierilor aleși, în termen de 15 zile se convoacă o nouă ședință în vederea organizării alegerilor repetate. Dacă și după alegerile repetate nici una din candidaturile propuse nu întrunește votul majorității consilierilor aleși, în termen de o săptămîină se organizează o votare suplimentară în urma căreia se consideră ales candidatul care întrunește cel mai mare număr de voturi.

(2) Președintele raionului este ajutat de vicepreședinți. Numărul vicepreședinților se stabilește de consiliul raional, în funcție de numărul locuitorilor din raion. Raionul cu pînă la 50.000 de locuitori poate avea un vicepreședinte, iar raionul cu peste 50.000 de locuitori poate avea 2 vicepreședinți.

(3) Vicepreședintele raionului este ales de consiliul raional, la propunerea președintelui raionului, în condițiile alin.(1).

Articolul 57. Încetarea mandatului președintelui și vicepreședintelui raionului

(1) Consiliul raional poate elibera înainte de termen, în condițiile legii, președintele raionului, cu votul majorității consilierilor aleși, la propunerea a cel puțin o treime din consilierii aleși.

(2) Vicepreședintele raionului poate fi eliberat înainte de termen, în condițiile legii, cu votul majorității consilierilor aleși, la propunerea președintelui raionului sau a unei treimi din consilierii aleși.

(3) Președintele și vicepreședintele raionului își prezintă demisia în fața consiliului raional.

(4) Mandatul președintelui și cel al vicepreședintelui raionului încetează o dată cu mandatul consiliului raional.

(5) În cazul în care mandatul consiliului raional încetează înainte de termen, președintele și vicepreședintele raionului își exercită atribuțiile și soluționează problemele curente ale raionului pînă la alegerea de către consiliul raional nou-constituit a unui alt președinte al raionului.

Articolul 58. Aparatul președintelui raionului

(1) Președintele raionului este asistat în activitatea sa de un aparat, care se află în subordinea sa.

(2) Organigrama și statele aparatului președintelui raionului sînt aprobate de consiliul raional, la propunerea președintelui raionului, în baza organigramei și a statelor-tip aprobate de Guvern.

(3) Președintele raionului încheie și reziliază contractele individuale de muncă cu personalul aparatului și secretarul consiliului raional, promovează și supraveghează cadrele, stabilește atribuțiile acestora.

(4) Președintele raionului ia măsuri și este responsabil pentru instruirea și pregătirea profesională a funcționarilor din aparatul său.

Articolul 59. Rolul și statutul președintelui raionului

(1) Președintele raionului exercită conducerea operativă a treburilor publice locale în limitele competenței.

(2) Președintele raionului reprezintă raionul în raporturile cu Guvernul, cu alte autorități publice centrale, cu persoane fizice și juridice din țară și din străinătate, precum și în instanță judecătorească.

(3) Președintele raionului este coordonator al serviciilor publice descentralizate din cadrul raionului și exercită atribuțiile de președinte al comisiei pentru situații excepționale.

(4) Președintele și vicepreședintele raionului cad sub incidența [Legii privind statutul alesului local](#).

Articolul 60. Atribuțiile de bază ale președintelui raionului

(1) Pornind de la competența unității administrativ-teritoriale de nivelul al doilea, președintele raionului îndeplinește în teritoriul administrat următoarele atribuții de bază:

1) în domeniul asigurării ordinii de drept:

a) asigură executarea deciziilor consiliului raional;

b) asigură, în limitele competenței sale, respectarea [Constituției](#), a legilor și altor acte normative;

c) constată încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat și ia măsuri pentru înlăturarea sau curmarea acestora și, după caz, sesizează organele de drept;

d) înregistrează asociațiile obștești care intenționează să activeze în unitatea administrativ-teritorială respectivă, remite informația de rigoare autorităților abilitate;

e) convoacă ședințele consiliului raional și asigură prezența consilierilor;

f) acordă sprijin poliției de stat, îndrumă și creează condiții pentru buna desfășurare a activității poliției municipale, corelează activitatea poliției cu cea a instituțiilor de stat și obștești pentru prevenirea infracțiunilor, menținerea ordinii publice și asigurarea securității, apărarea drepturilor cetățenilor;

g) semnează actele și contractele încheiate în numele raionului sau al consiliului raional;

2) în domeniul economic și financiar-bugetar:

a) coordonează elaborarea, de către direcția generală finanțe, a proiectului bugetului raional și a contului de încheiere a exercițiului bugetar și le supune aprobării consiliului raional;

b) eliberează licențele și autorizațiile prevăzute de lege;

c) exercită funcția de ordonator principal de credite al raionului;

d) verifică, din oficiu sau la cerere, încasarea și cheltuirea mijloacelor de la bugetul raional și informează operativ consiliul raional despre situația existentă;

e) sprijină și contribuie, în condițiile legii, la eficientizarea activității agenților economici din teritoriul raionului;

f) coordonează și controlează activitatea serviciilor publice ale consiliului raional; audiază raporturile și informațiile șefilor acestor servicii și propune soluții întru îmbunătățirea activității acestora; acordă asistența tehnică și consultativă la crearea serviciilor publice de către consiliile locale și primari;

g) examinează raporturile trimestriale ale direcției generale finanțe privind executarea bugetului raional; prezintă consiliului raional spre examinare și aprobare raportul pe semestrul întâi, pe 9 luni și raportul anual privind executarea bugetului raional;

3) în domeniul apărării și situațiilor excepționale:

a) contribuie la organizarea educației militar-patriotice a populației, la pregătirea tinerilor pentru serviciul militar, a instituțiilor publice, întreprinderilor, organizațiilor pentru funcționare în condiții excepționale;

b) ia măsurile prevăzute de lege sau dispuse prin decizie a consiliului raional în vederea soluționării problemelor și îndeplinirii sarcinilor din domeniul administrativ-militar, în vederea pregătirii de mobilizare și mobilizării, rechizițiilor de bunuri și prestărilor de servicii în interes public, altor măsuri în domeniul apărării naționale;

c) contribuie la realizarea, la nivel raional, a măsurilor de protecție a populației, a proprietății din domeniul public și cel privat în caz de calamitate naturală și tehnogenă, de catastrofe, incendii, epidemii, epifitotii și epizootii, ia măsuri de prevenire a situațiilor excepționale, de reducere a prejudiciului și de lichidare a consecințelor;

4) în domeniul electoral:

a) propune consiliului raional să consulte prin referendum populația în probleme locale de interes deosebit și, în temeiul deciziei consiliului, ia măsuri în vederea organizării de referendum;

b) contribuie la desfășurarea, pe teritoriul raionului, în conformitate cu legislația electorală, a alegerilor autorităților administrației publice reprezentative de toate nivelurile și a referendumurilor;

5) în domeniul colaborării cu alte autorități publice:

a) asigură colaborarea raionului cu alte unități administrativ-teritoriale, inclusiv din alte țări;

b) prezintă, la solicitarea consiliului raional, informații despre activitatea sa și a serviciilor publice din subordine;

c) prezintă anual sau ori de câte ori este necesar, la solicitarea Guvernului, informații cu privire la activitatea consiliului raional, la activitatea sa și a serviciilor publice constituite în raion.

(2) Președintele raionului poate îndeplini și alte atribuții prevăzute de legislația în vigoare sau încredințate de consiliul raional.

[Art.60 modificat prin [Legea nr.391-XV din 25.11.2004](#), în vigoare 17.12.2004]

Articolul 61. Actele președintelui raionului

(1) În exercitarea atribuțiilor, președintele raionului emite dispoziții cu caracter normativ și individual.

(2) Dispozițiile cu caracter normativ se remit, în termen de 5 zile după semnare, direcției teritoriale control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale și intră în vigoare la momentul aducerii conținutului lor la cunoștință publică.

Notă: Vezi Rectificarea din Monitorul Oficial nr.60-61 din 01.04.2003 pag.41 (în loc de "3 zile" se va citi "5 zile")

(3) Dispozițiile cu caracter individual devin executorii după ce sînt aduse la cunoștință persoanelor vizate în ele.

(4) Președintele raionului este în drept să emită dispoziții numai în chestiuni ce țin de atribuțiile sale. Dispozițiile președintelui raionului sau, după caz, ale vicepreședintelui raionului se consemnează într-un registru special.

(5) La emiterea dispozițiilor, președintele raionului are dreptul să consulte direcția teritorială control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale, conducătorii sau reprezentanții autorităților administrației publice, atît locale, cît și centrale, precum și ai asociațiilor de autorități ale administrației publice locale.

[Art.61 modificat prin [Legea nr.270-XVI din 28.07.2006](#), în vigoare 11.08.2006]

[Art.61 modificat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

Capitolul VII

ADMINISTRAȚIA PUBLICĂ A MUNICIPIULUI CHIȘINĂU

Notă: Cap.VII va fi în redacție noua data stabilirii alegerilor generale locale din anul 2007 conform [Legii nr.263-XVI din](#)

[28.07.2006](#)

Articolul 62. Autoritățile administrației publice ale municipiului Chișinău

(1) Administrația publică a municipiului Chișinău se realizează de către consiliul municipal, ca autoritate deliberativă, și de către primarul general al municipiului Chișinău, ca autoritate executivă.

(2) Organizarea și funcționarea autorităților administrației publice ale municipiului Chișinău se reglementează, în modul corespunzător, de prevederile prezentei legi referitoare la autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și de nivelul al doilea, precum și de prevederile [Legii cu privire la statutul municipiului Chișinău](#).

Articolul 63. Alegerea și componența consiliului municipal Chișinău

(1) Consiliul municipal Chișinău se alege în condițiile [Codului electoral](#).

(2) Consiliul municipal Chișinău este constituit din 51 de consilieri.

Articolul 64. Coordonarea activității consiliilor locale

Consiliul municipal Chișinău coordonează activitatea consiliilor unităților administrativ-teritoriale din componența municipiului în vederea realizării serviciilor publice de interes municipal.

Articolul 65. Convocarea în ședințe a consiliului municipal Chișinău

(1) Consiliul municipal Chișinău se întrunește, conform ordinii de zi, în ședință ordinară o dată la 3 luni, la convocarea primarului general al municipiului.

(2) Consiliul municipal Chișinău se poate întruni în ședință extraordinară în cazul unor probleme de neamînat ori de cîte ori este necesar, la inițiativa primarului general sau la cererea scrisă a cel puțin o treime din numărul consilierilor aleși.

(3) Un grup de cel puțin o treime din numărul consilierilor aleși este în drept să convoace de sine stătător în ședință, conform ordinii de zi, consiliul municipal Chișinău în cazul în care primarul general:

a) nu a convocat în ședință ordinară consiliul în decursul a 15 zile de după expirarea termenului de convocare; ori b) refuză sau se află în imposibilitatea de a convoca în ședință extraordinară consiliul la cererea consilierilor, conform prevederilor alin.(2).

Articolul 66. Pretorul

(1) În fiecare sector al municipiului Chișinău, consiliul municipal, la propunerea primarului general, numește un pretor, care este reprezentant al acestuia din urmă.

(2) Pretorul este asistat de un aparat de lucru, denumit pretură. Funcționarii, inclusiv secretarul preturii, cad sub incidența [Legii serviciului public](#). Secretarului preturii se aplică în modul corespunzător prevederile prezentei legi referitoare la atribuțiile și la statutul secretarului consiliului local.

(3) Organigrama, statele de personal ale subdiviziunilor instituite în sectoare, precum și regulamentele preturilor, se aprobă de consiliul municipal Chișinău, la propunerea primarului general.

(4) În activitatea sa, pretorul se conduce de legislația în vigoare, de deciziile consiliului municipal Chișinău, de dispozițiile primarului general și de regulamentul preturii.

Capitolul VIII

SECRETARUL CONSILIULUI RAIONAL. SECRETARUL CONSILIULUI MUNICIPAL CHIȘINĂU

Articolul 67. Statutul secretarului consiliului raional și cel al secretarului consiliului municipal Chișinău

(1) Secretarul consiliului raional și secretarul consiliului municipal Chișinău sînt funcționari publici. Persoana numită, în condițiile prezentei legi, în funcția de secretar trebuie să fie licențiat al unei facultăți (secții) de drept sau de administrație publică.

(2) Desemnarea în funcție a învingătorului concursului pentru ocuparea funcției de secretar, organizat în conformitate cu legislația în vigoare, se face la prima ședință a consiliului respectiv de după

anunțarea rezultatelor concursului.

(3) Prevederile alin.(2) se aplică numai în cazul în care funcția de secretar este vacantă. Vacanța intervine în cazul eliberării, în conformitate cu legislația muncii și [Legea serviciului public](#), a persoanei care o deține.

(4) Secretarul cade sub incidența prevederilor [Legii serviciului public](#).

(5) Eliberarea din funcție a secretarului se face, în temeiul legii, de către consiliul raional sau consiliul municipal Chișinău, la propunerea președintelui raionului sau a primarului general al municipiului Chișinău, sau a unei treimi din consilierii aleși. Decizia cu privire la eliberarea din funcție a secretarului se adoptă cu votul majorității consilierilor aleși.

(6) Secretarul consiliului raional și secretarul consiliului municipal Chișinău sînt concomitent secretar al raionului și, respectiv, secretar al municipiului Chișinău.

(7) Secretarului consiliului raional și secretarului consiliului municipal Chișinău li se aplică, în modul corespunzător, dispozițiile prezentei legi privitoare la secretarul consiliului local.

Capitolul IX

CONTROLUL ADMINISTRATIV AL ACTIVITĂȚII AUTORITĂȚILOR ADMINISTRAȚIEI PUBLICE LOCALE

Secțiunea 1

Controlul administrativ

Articolul 68. Noțiunea și scopul controlului administrativ

(1) Activitatea autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și a celor de nivelul al doilea este supusă controlului administrativ în temeiul [Constituției](#), al prezentei legi și al altor acte legislative.

(2) Controlul administrativ al activității autorităților administrației publice locale vizează respectarea [Constituției](#), tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte, prezentei legi și altor acte normative atît de autoritățile administrației publice locale de nivelul întâi și de nivelul al doilea, cît și de funcționarii acestora.

(3) Controlul administrativ include controlul legalității și al oportunității activității autorităților administrației publice locale.

(4) Controlul administrativ se efectuează din oficiu sau la cerere.

Articolul 69. Principiile controlului administrativ

(1) Controlul administrativ se întemeiază pe următoarele principii:

- a) exercitarea numai potrivit procedurilor și în cazurile prevăzute de legislația în vigoare;
- b) respectarea proporționalității între amploarea intervenției autorității de control și importanța intereselor pe care le protejează;
- c) neadmiterea limitării dreptului autorității administrației publice locale de a administra în mod autonom, în condițiile legii, afacerile ce țin de propria competență.

(2) Controlul administrativ vizează în principal legalitatea activității autorităților administrației publice locale.

(3) Exercițarea controlului administrativ de oportunitate de către autorități de nivel superior se admite doar în partea ce se referă la atribuțiile delegate de către stat autorităților administrației publice locale.

Articolul 70. Subiectele controlului administrativ

(1) Guvernul este responsabil de organizarea controlului administrativ al activității autorităților administrației publice locale, exercitat nemijlocit de Ministerul Administrației Publice Locale sau prin intermediul direcțiilor teritoriale control administrativ ale acestui minister.

(2) Regulamentul de organizare și funcționare, structura și statele de personal ale direcției teritoriale control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale se aprobă prin hotărîre de Guvern.

(3) Subiecte ale controlului de oportunitate sînt: Ministerul Administrației Publice Locale, organele administrației publice centrale de specialitate, alte autorități administrative, care acționează inclusiv prin intermediul serviciilor desconcentrate din unitățile administrativ-teritoriale potrivit competențelor ce revin acestora în condițiile legii.

[Art.70 modificat prin [Legea nr.270-XVI din 28.07.2006](#), în vigoare 11.08.2006]

[Art.70 modificat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

Secțiunea a 2-a **Controlul de legalitate**

Articolul 71. Controlul obligatoriu

(1) Controlului obligatoriu sînt supuse următoarele acte ale autorităților administrației publice locale:

- a) deciziile consiliilor locale de nivelul întâi și ale celor de nivelul al doilea;
- b) actele normative ale primarului, ale președintelui raionului și ale pretorului;
- c) actele privind organizarea licitațiilor și actele de atribuire de terenuri;
- d) actele de angajare și actele de eliberare a personalului administrației publice locale;
- e) dispozițiile care implică cheltuieli sau angajamente financiare de cel puțin 30.000 lei în unitatea administrativ-teritorială de nivelul întâi și de cel puțin 300.000 lei în unitatea de nivelul al doilea;
- f) actele emise în exercitarea unei atribuții delegate de stat autorităților administrației publice locale.

(2) O copie de pe actul menționat la alin.(1) se remite obligatoriu, din contul emitentului, către direcția teritorială control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale în termen de 5 zile de la semnarea actului. Responsabil de această obligație este secretarul consiliului, care transmite, de asemenea, subiectului învestit cu dreptul de control procesul-verbal al fiecărei ședințe a consiliului în termen de 15 zile de la ședință.

[Art.71 modificat prin [Legea nr.270-XVI din 28.07.2006](#), în vigoare 11.08.2006]

[Art.71 modificat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

Articolul 72. Controlul facultativ

(1) Pînă la data de 10 a fiecărei luni, secretarul consiliului transmite direcției teritoriale control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale lista actelor adoptate de primar sau de președintele raionului pentru luna precedentă.

(2) Direcția teritorială control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale poate proceda la controlul legalității oricărui act care nu constituie obiectul unui control obligatoriu în termen de 30 de zile de la data primirii listei menționate la alin.(1).

[Art.72 modificat prin [Legea nr.270-XVI din 28.07.2006](#), în vigoare 11.08.2006]

[Art.72 modificat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

Articolul 73. Controlul solicitat de autoritatea administrației publice locale

(1) Consiliul local de nivelul întâi și consiliul local de nivelul al doilea pot solicita direcției teritoriale control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale să verifice legalitatea oricărui act adoptat de autoritatea executivă în cazul în care consideră că acesta este ilegal.

(2) În cazul în care consideră că decizia consiliului local este ilegală, primarul, președintele raionului sau secretarul pot solicita direcției teritoriale control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale efectuarea unui control al legalității.

(3) Cererea de efectuare a controlului legalității este depusă în termen de 30 de zile de la data emiterii actului, cu indicarea prevederilor legislației ce se consideră a fi încălcate.

(4) În termen de 30 de zile de la data primirii cererii, direcția teritorială control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale va lua una din următoarele decizii:

- a) declanșarea procedurii de control prevăzute la art.75;
- b) respingerea cererii cu indicarea motivelor și încunoștințarea solicitantului.

[Art.73 modificat prin [Legea nr.270-XVI din 28.07.2006](#), în vigoare 11.08.2006]

[Art.73 modificat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

Articolul 74. Controlul la solicitarea persoanelor vătămate

(1) Orice persoană fizică sau juridică ce se consideră vătămată într-un drept al său de către o autoritate a administrației publice locale printr-un act administrativ poate solicita direcției teritoriale control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale controlul legalității actului.

(2) Cererea de efectuare a controlului legalității se depune în termen de 30 de zile de la data publicării sau comunicării actului. În ea se indică prevederile legislației ce se consideră a fi încălcate.

(3) În termen de 30 de zile de la data primirii cererii, direcția teritorială control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale va lua una din următoarele decizii:

a) declanșarea procedurii de control prevăzute la art.75;

b) respingerea cererii cu indicarea motivelor și încunoștințarea solicitantului. În acest caz, solicitantul nu este lipsit de dreptul de a sesiza direct instanța de contencios administrativ.

(4) Exercițarea dreptului prevăzut în prezentul articol nu lipsește solicitantul de dreptul sesizării directe a instanței de contencios administrativ, în condițiile legii.

[Art.74 modificat prin [Legea nr.270-XVI din 28.07.2006](#), în vigoare 11.08.2006]

[Art.74 modificat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

Articolul 75. Împuternicirile direcției teritoriale control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale privind controlul legalității

(1) În cazul în care consideră că un act emis de autoritatea administrației publice locale este ilegal, direcția teritorială control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale notifică autoritățile locale emitente nelegalitatea actului controlat, cerînd modificarea sau abrogarea lui totală sau parțială.

(2) În cazul exercitării controlului obligatoriu al legalității, sesizarea direcției teritoriale control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale trebuie făcută într-un termen de 30 de zile de la data primirii copiei de pe act sau ultimului document, sau unei informații suplimentare, necesare constatării legalității actului.

(3) În termen de 30 de zile de la data primirii notificării, autoritatea locală emitentă trebuie să modifice sau să abroge actul contestat.

(4) În cazul în care, în termenul stabilit la alin.(3), autoritatea locală emitentă și-a menținut poziția sau nu a reexaminat actul contestat, direcția teritorială control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale poate sesiza instanța de contencios administrativ în termen de 30 de zile de la data primirii notificării refuzului de a modifica sau de a retrage actul contestat sau, în caz de tăcere a autorității locale emitente, în termen de 60 de zile de la data notificării cererii de modificare sau de retragere a actului în cauză.

[Art.75 modificat prin [Legea nr.270-XVI din 28.07.2006](#), în vigoare 11.08.2006]

[Art.75 modificat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

Articolul 76. Sesizarea directă a instanței de contencios administrativ

(1) În cazul în care consideră că actul poate avea consecințe grave și în scopul prevenirii unei pagube iminente, direcția teritorială control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale poate sesiza direct instanța de contencios administrativ după primirea actului pe care îl consideră ilegal, încunoștințînd de îndată autoritatea locală emitentă.

(2) O dată cu sesizarea instanței de contencios administrativ, direcția teritorială control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale poate cere acestuia suspendarea actului contestat sau dispunerea unor alte măsuri provizorii.

(3) În termen de 3 zile de la primirea sesizării, instanța de contencios administrativ decide asupra suspendării actului și/sau dispunerii unor alte măsuri provizorii solicitate de direcția teritorială control administrativ a Ministerului Administrației Publice Locale, după audierea părților vizate.

[Art.76 modificat prin [Legea nr.270-XVI din 28.07.2006](#), în vigoare 11.08.2006]

[Art.76 modificat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

Secțiunea a 3-a **Controlul de oportunitate**

Articolul 77. Împuternicirile subiectelor controlului de oportunitate

(1) Pentru ca autoritățile administrației publice locale să-și exercite atribuțiile delegate de stat, subiectele controlului de oportunitate sînt în drept să modifice ori să revoce actul, în termen de 15 zile de la data primirii lui, din motiv de oportunitate. În caz de inactivitate a autorității administrației publice locale chiar și după avertismentul subiectului controlului, acesta poate să emită actul respectiv în locul autorității incapabile de a lua decizia.

(2) În toate cazurile prevăzute în alin.(1), subiectul controlului de oportunitate notifică decizia sa autorității administrației publice locale în termen de 5 zile de la data adoptării.

(3) În cazul în care consideră că decizia subiectului controlului de oportunitate este ilegală, autoritatea administrației publice locale este în drept să atace decizia în instanță de contencios administrativ, în termen de 30 de zile de la data notificării, încunoștințînd de îndată subiectul controlului de oportunitate care a emis decizia.

(4) Autoritatea administrației publice locale poate cere instanței de contencios administrativ suspendarea de urgență a deciziei subiectului controlului de oportunitate sau adoptarea unor alte măsuri provizorii, dacă există pericolul unor pagube iminente. Despre măsurile solicitate instanței de contencios administrativ, autoritatea administrației publice locale comunică de îndată subiectului controlului de oportunitate care a emis decizia.

(5) Instanța de contencios administrativ, în termen de 3 zile de la primirea sesizării, decide, după audierea părților vizate, asupra suspendării actului și/sau asupra dispunerii unor alte măsuri provizorii solicitate.

Articolul 78. Împuternicirile subiectelor controlului administrativ

(1) La cererea subiectului controlului administrativ, autoritatea administrației publice locale este obligată să-i furnizeze, în termen de 10 zile, copiile de pe toate documentele și alte informații solicitate. Secretarii consiliilor locale sînt responsabili de această obligație.

(2) Autoritățile administrației publice locale și funcționarii acestora sînt obligați să permită accesul în clădirile lor și ale subdiviziunilor, să răspundă la întrebări, să dea explicații și să prezinte documente la solicitarea funcționarilor subiectului controlului administrativ.

(3) În timpul exercitării controlului, funcționarii subiectului controlului administrativ nu pot da ordine directe funcționarilor autorității administrației publice locale. Orice solicitare de documente trebuie să fie adresată autorității locale vizate. Transmiterea documentelor va fi efectuată de secretar în condițiile alin.(1).

Secțiunea a 4-a **Publicitatea controlului administrativ**

Articolul 79. Raportul anual privind activitatea de control

(1) Anual, pînă la sfîrșitul lunii martie, Ministerul Administrației Publice Locale elaborează și prezintă Guvernului un raport privind controlul actelor autorităților administrației publice locale pentru perioada de activitate din anul precedent.

(2) Raporturile privind activitatea de control se dau publicității.

[Art.79 modificat prin [Legea nr.270-XVI din 28.07.2006](#), în vigoare 11.08.2006]

[Art.79 modificat prin [Legea nr.452-XV din 30.12.2004](#), în vigoare 21.01.2005]

Capitolul X **SERVICIILE PUBLICE, BUNURILE ȘI LUCRĂRILE PUBLICE**

Secțiunea 1 **Serviciile publice**

Articolul 80. Organizarea serviciilor publice locale

(1) Serviciile publice locale se organizează de către consiliul local, la propunerea primarului, în principalele domenii de activitate, potrivit specificului și necesităților locale, în limita mijloacelor financiare de care dispune.

(2) Numirea și eliberarea din funcție în serviciile publice locale se face de către conducătorii acestora, în condițiile legii.

(3) Serviciile publice locale activează în temeiul legislației în vigoare și al statutelor lor aprobate de consiliul local.

Secțiunea a 2-a **Administrarea bunurilor**

Articolul 81. Patrimoniul unităților administrativ-teritoriale

(1) Constituie patrimoniu al unităților administrativ-teritoriale bunurile care aparțin domeniului public și domeniului privat al acestora.

(2) Bunurile care fac parte din domeniul public sînt inalienabile, imprescriptibile și insesizabile.

(3) Bunurile care aparțin unităților administrativ-teritoriale fac parte din domeniul lor privat dacă, prin lege sau în modul stabilit de lege, nu sînt transferate în domeniul public de interes local.

(4) Donațiile și legatele cu sarcini pot fi acceptate numai cu aprobarea consiliului local, cu votul a cel puțin două treimi din numărul consilierilor aleși.

Articolul 82. Bunurile domeniului public al unităților administrativ-teritoriale

(1) Din domeniul public al unităților administrativ-teritoriale fac parte bunurile determinate de lege, precum și bunurile care, prin natura lor, sînt de uz sau de interes public local. Interesul public implică afectarea bunului la un serviciu public sau la orice activitate care satisface necesitățile colectivității, fără a presupune accesul nemijlocit al acesteia la utilizarea bunului, conform destinației menționate.

(2) La categoria bunurilor ce fac parte din domeniul public de interes local pot fi raportate terenurile pe care sînt amplasate construcții de interes public local, porțiunile de subsol, drumurile, străzile, piețele, obiectele acvatice separate, parcurile publice, clădirile, monumentele, muzeele, pădurile, zonele de protecție și zonele sanitare și alte obiective care, conform legii, nu aparțin domeniului public al statului.

(3) Transmiterea în proprietatea unităților administrativ-teritoriale a bunurilor din domeniul public al statului se face prin hotărîre de Guvern, în condițiile legii.

(4) Consiliul local poate decide, potrivit legii, transferarea bunurilor din domeniul privat al unității administrativ-teritoriale în domeniul public de interes local al acesteia.

Articolul 83. Bunurile domeniului privat al unităților administrativ-teritoriale

(1) La categoria bunurilor care fac parte din domeniul privat al unităților administrativ-teritoriale pot fi raportate toate bunurile care nu aparțin domeniului public al acestora.

(2) Din domeniul privat pot face parte și alte bunuri dobîndite de unitățile administrativ-teritoriale în condițiile legii.

Articolul 84. Administrarea bunurilor

(1) Toate bunurile care aparțin unităților administrativ-teritoriale sînt supuse inventarierii anuale, iar rapoartele asupra situației lor se prezintă consiliilor respective.

(2) Consiliile locale decid ca bunurile care aparțin domeniului public de interes local să fie date în administrare întreprinderilor municipale și instituțiilor publice, să fie concesionate, închiriate sau arendate.

(3) Înstrăinarea, concesionarea, arenda și locațiunea, cu excepția locațiunii imobilelor de locuit, se fac prin licitație publică, organizată în condițiile legii.

(4) Înstrăinarea bunurilor care aparțin domeniului privat al satelor (comunelor), orașelor (municipiilor), raioanelor, schimburile de terenuri, delimitarea, partajul sau trecerea bunurilor dintr-un domeniu în altul, renunțarea la drepturi sau recunoașterea de drepturi și obligații se fac prin decizie a consiliului local, în temeiul rezultatelor expertizei.

Secțiunea a 3-a **Lucrările publice**

Articolul 85. Lucrările publice

(1) Consiliul local poate contracta, în condițiile legii, lucrări și servicii de interes public în limitele sumelor aprobate în bugetul său.

(2) Lucrările de construcții și reparații de interes public se execută pe teritoriul unității administrativ-teritoriale numai în baza documentației de proiect verificate și a raportului de expertiză ecologică de stat.

(3) Lucrările aprobate de consiliu vor fi atribuite spre executare în bază de licitație, organizată în condițiile legii, cu respectarea strictă a documentației de proiect și a studiilor de fezabilitate aprobate.

Articolul 86. Documentația de urbanism

Documentația de urbanism și de amenajare a teritoriului unității administrativ-teritoriale se elaborează, se avizează și se aprobă în termenele stabilite de lege.

Articolul 87. Înființarea de întreprinderi

Consiliile locale pot decide înființarea, în condițiile legii, a unor întreprinderi municipale, societăți comerciale, în scopul executării unor lucrări de interes local, prin utilizarea capitalului statutar constituit din aportul consiliilor respective și al altor persoane juridice și fizice.

Capitolul XI **ADMINISTRAREA FINANTELOR PUBLICE**

Articolul 88. Finanțele publice locale

(1) Finanțele unităților administrativ-teritoriale se administrează în condițiile legii, conform principiilor autonomiei locale.

(2) Autoritățile administrației publice locale au dreptul la resurse financiare proprii suficiente, de care pot dispune liber în exercițiul competenței lor.

(3) Resursele financiare ale autorităților administrației publice locale trebuie să fie proporționale competenței prevăzute de [Constituție](#), de prezenta lege și de alte acte legislative.

(4) O parte cel puțin din resursele financiare ale autorităților administrației publice locale trebuie să provină din impozite și taxe locale, al căror quantum este stabilit, în condițiile legii, de autoritatea locală.

(5) Autoritățile administrației publice locale urmează să fie consultate în modul corespunzător asupra procedurilor de redistribuire a resurselor care urmează a fi alocate lor, precum și asupra modificărilor legislației referitoare la funcționarea sistemului finanțelor publice locale.

(6) Sprijinul unităților administrativ-teritoriale mai slabe din punct de vedere financiar necesită utilizarea unor proceduri de repartizare financiară justă sau unor măsuri echivalente destinate corijării efectelor repartizării inegale a resurselor potențiale de finanțare și a sarcinilor ce le revin.

(7) Orice delegare de competență trebuie să fie însoțită de alocarea de surse financiare, necesare pentru a se acoperi costul exercițiului competenței.

(8) Criteriile de distribuire a suportului financiar acordat de stat unităților administrativ-teritoriale trebuie să fie obiective și stabilite conform legii.

Capitolul XII **EXERCITAREA MANDATULUI**

Articolul 89. Statutul aleșilor locali

(1) În exercitarea mandatului, consilierii locali, primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții raioanelor sînt în serviciul colectivității locale și se bucură de protecția și garanțiile acordate prin [Legea privind statutul alesului local](#).

(2) Persoanele enumerate la alin.(1), cu excepția consilierilor, au dreptul la concediu plătit, în condițiile legislației muncii. Concediul de odihnă plătit se acordă conform graficului aprobat de consiliul respectiv.

Articolul 90. Răspunderea juridică

Primarii și viceprimarii, președinții și vicepreședinții raioanelor, consilierii, secretarii și personalul primăriilor și aparatelor președinților raioanelor poartă răspundere juridică în conformitate cu legislația în vigoare pentru faptele ilegale comise în exercițiul funcțiunii.

Articolul 91. Incompatibilități

(1) Președinții și vicepreședinții raionului, guvernatorul unității teritoriale autonome cu statut juridic special, președintele și vicepreședinții adunării populare a unității teritoriale autonome cu statut juridic special, primarii, viceprimarii (cu excepția viceprimarilor care își exercită funcțiile pe baze obștești) nu au dreptul să practice activitate de întreprinzător, să dețină concomitent o altă funcție sau să cumuleze o altă muncă salarizată în întreprinderi, instituții și organizații cu orice formă de organizare juridică, cu excepția activităților științifice și didactice.

(2) Funcția de președinte și vicepreședinte al raionului, de primar și viceprimar este incompatibilă cu calitatea de consilier.

Articolul 92. Suplinirea mandatului predecesorilor

Consiliile locale și primarii aleși în cursul unei legislaturi, ca urmare a dizolvării unor consilii sau devenirii vacante a unor posturi de primari, încheie mandatul predecesorilor.

Capitolul XIII DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 93.

Prezenta lege se pune în aplicare de la data efectuării alegerilor locale generale din 2003, cu excepția prevederilor referitoare la reforma administrativ-teritorială și la procedurile legate de desfășurarea alegerilor locale generale din 2003, care se pun în aplicare de la data publicării prezentei legi.

Articolul 94.

Guvernul, în termen de 6 luni:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri referitoare la aducerea legislației în conformitate cu prezenta lege;
- b) va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

Articolul 95.

(1) La data efectuării alegerilor locale generale din 2003, se abrogă:

[Legea nr.186-XIV din 6 noiembrie 1998](#) privind administrația publică locală;

[Legea nr.348-XIV din 7 aprilie 1999](#) cu privire la modificarea Legii privind administrația publică locală;

art.VI din [Legea nr.509-XIV din 15 iulie 1999](#) pentru modificarea și completarea unor acte legislative;

[Legea nr.718-XIV din 3 decembrie 1999](#) pentru modificarea Legii privind administrația publică locală;

[Legea nr.728-XIV din 16 decembrie 1999](#) pentru modificarea Legii privind administrația publică locală;

[Legea nr.811-XIV din 17 februarie 2000](#) pentru completarea Legii privind administrația publică locală;

art.I din [Legea nr.945-XIV din 21 aprilie 2000](#) pentru modificarea unor acte legislative;

art.VII din [Legea nr.1101-XIV din 30 iunie 2000](#) privind modificarea și completarea unor acte legislative;

art.I din [Legea nr.298-XV din 22 iunie 2001](#) pentru modificarea și completarea unor acte legislative;
[Legea nr.686-XV din 29 noiembrie 2001](#) pentru completarea art.51 din [Legea nr.186-XIV din 6 noiembrie 1998](#) privind administrația publică locală;

art.X din [Legea nr.757-XV din 21 decembrie 2001](#) pentru modificarea și completarea unor acte legislative;

[Legea nr.781-XV din 28 decembrie 2001](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr.186-XIV din 6 noiembrie 1998](#) privind administrația publică locală;

[Legea nr.835-XV din 7 februarie 2002](#) pentru modificarea articolului 72 al [Legii nr.186-XIV din 6 noiembrie 1998](#) privind administrația publică locală;

[Legea nr.839-XV din 14 februarie 2002](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr.186-XIV din 6 noiembrie 1998](#) privind administrația publică locală;

[Legea nr.1061-XV din 16 mai 2002](#) pentru modificarea și completarea art.13 din [Legea nr.186-XIV din 6 noiembrie 1998](#) privind administrația publică locală;

[Legea nr.1149-XV din 20 iunie 2002](#) pentru modificarea [Legii nr.186-XIV din 6 noiembrie 1998](#) privind administrația publică locală;

art.II și art.III din [Legea nr.1279-XV din 25 iulie 2002](#) pentru modificarea și completarea unor acte legislative.

(2) La data publicării prezentei legi, textul "și [Legea nr.781-XV din 28 decembrie 2001](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr.186-XIV din 6 noiembrie 1998](#) privind administrația publică locală" din articolul 1 și articolul 2 din [Legea nr.1078-XV din 24 mai 2002](#) cu privire la modul de aplicare a [Legii nr.764-XV din 27 decembrie 2001](#) privind organizarea administrativ-teritorială a Republicii Moldova și a [Legii nr.781-XV din 28 decembrie 2001](#) pentru modificarea și completarea [Legii nr.186-XIV din 6 noiembrie 1998](#) privind administrația publică locală se abrogă.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Eugenia OSTAPCIUC

Chișinău, 18 martie 2003.

Nr.123-XV.